

## महाराष्ट्र विधानसभा

तिसरे अधिवेशन, २०२१

### अतारांकित प्रश्नोत्तरांची यादी

प्रश्नांची एकूण संख्या - ५०

नाशिक आरोग्य विभागात कुशल व अकुशल मनुष्यबळ पुरविण्याच्या  
टेंडर प्रक्रियेत झालेला गैरव्यवहार

(१) ८५ (२०-०३-२०२०). श्रीमती देवयानी फरांदे (नाशिक मध्य) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नाशिक परिमंडळातील विविध शासकीय रुग्णालय व कार्यालय येथे कुशल व अकुशल मनुष्यबळ पुरवण्यासाठी करण्यात आलेल्या टेंडर प्रक्रियेत मोठ्या प्रमाणावर अनियमितता व गैरव्यवहार झाला असल्यामुळे उपसंचालक आरोग्य सेवा नाशिक यांना निलंबित करण्याची मागणी स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी दिनांक ८ जानेवारी २०२० रोजी वा त्या सुमारास केली, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास नाशिक परिमंडळा अंतर्गत करण्यात आलेले टेंडर प्रक्रियेत अनियमितता असल्यामुळे सजल प्रक्रिया स्थगित करण्याचे आदेश आरोग्य संचालक यांनी दिलेले आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर टेंडर प्रक्रिया ऑफलाइन करून त्यात गैरव्यवहार करणाऱ्या उपसंचालक यांच्यावर कोणती कारवाई करण्यात आली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत?

श्री. राजेश टोपे (०२-१२-२०२१) : (१) आणि (२) हे अंशतः खरे आहे.

स्थानिक लोकप्रतिनिधी यांच्या कडून लेखी निवदेन प्राप्त झाले नसले तरी स्थानिक वृत्तपत्रांमध्ये उपसंचालकांना निलंबित करण्याबाबत बातमी छापून आली आहे. तसेच उपसंचालक, नाशिक यांनी दिनांक १७ डिसेंबर, २०१९ रोजी त्यांचेस्तरावरून दिलेल्या कार्यादेशास स्थगिती दिली आहे

(३) आणि (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**आसल (ता.कर्जत, जि.रायगड) ग्रामपंचायत हद्दीतील नाण्याचा माळ येथील  
जिल्हा परिषदेच्या शाळेला स्वतःची इमारत नसल्याबाबत**

(२) ३५० (११-०४-२०२०). श्री.प्रशांत ठाकूर (पनवेल), श्री.महेश बालदी (उरण), श्री.अमित साटम (अंधेरी पश्चिम), श्रीमती मनिषा चौधरी (दहिसर) : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) आसल (ता.कर्जत, जि.रायगड) ग्रामपंचायत हद्दीतील नाण्याचा माळ येथील रायगड जिल्हा परिषदेच्या शाळेला स्वतःची इमारत नसल्यामुळे गेल्या अनेक वर्षे ज्येष्ठ ग्रामस्थ झिमा आखडे यांच्या घरी शाळा भरविली जात असल्याचे माहे जानेवारी, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर शाळेच्या इमारतीसाठी भूखंड देण्याची तयारी ग्रामस्थांनी दाखविली असून सुद्धा कर्जत पंचायत समितीच्या सर्व शिक्षा अभियानाने अद्यापपर्यंत सदर शाळेच्या इमारतीसाठी मंजूरी तसेच इमारतीला लागणारा निधीही मंजूर केलेला नाही, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, इयत्ता १ ली ते ४ थी पर्यंत शिक्षण घेणा-या डोंगराळ व दुर्गम भागातील विद्यार्थ्यांना शाळेची स्वतःची इमारत नसल्याने अनेक अडचणींना सामोरे जावे लागत आहे, हे खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून जिल्हा परिषद शाळेला स्वतःची इमारत उपलब्ध करून देण्याबाबत काय कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

**श्री. हसन मुश्रीफ (०६-१२-२०२१) :** (१) हे खरे नाही.

(२) हे खरे नाही.

(३) हे अंशतः खरे आहे.

(४) कार्यवाही सुरु आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

---

**मु. जानवली (ता कणकवली, जि.सिंधुदुर्ग) या गावातील वाहतुक बंद होत असल्याबाबत**

(३) ९८८ (०९-०४-२०२०). श्री.कालीदास कोळंबकर (वडाळा) : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मु.जानवली (ता.कणकवली, जि.सिंधुदुर्ग) येथे पावसामध्ये खायगंडेवाडी वरील न्हाळामधील गाळ पुलाजवळ जमत असल्यामुळे गावातील वाहतुक बंद होते, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याबाबत ग्रामपंचायतीच्या निदर्शनास आणून सुद्धा कोणतीही कार्यवाही होत नसून आजूबाजूला घरे असल्यामुळे त्यांच्या घरापर्यंत पावसामध्ये पाणी जमा होऊन घरांना धोका पोहचत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून न्हाळामधील गाळ काढण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

**श्री. हसन मुश्रीफ (०७-१२-२०२१) :** (१) होय , हे खरे आहे .

(२) अंशतः खरे आहे.

सदर प्रकरणी तातडीची उपाययोजना म्हणून ग्रामपंचायतीमार्फत गाळ काढणेची कार्यवाही करणेत येते. या पावसाळ्यात अतिवृष्टीमुळे या कॉजवेवर पाणी येवून वाहतूक बंद झालेली होती. तसेच घरालगत पाणी साठत आहे. त्यामुळे सदर कॉजवेची उंची वाढविणे आवश्यक आहे.

ग्रामपंचायत जानवली ने दि. २६.१०.२०२१ रोजी मा.कार्यकारी अभियंता (बांधकाम) जि.प. सिंधुदुर्ग यांचेकडे सदर कॉजवेची उंची वाढविणेबाबत मागणी केलेली आहे .

(३) तातडीची उपाययोजना म्हणून ग्रामपंचायतीमार्फत गाळ काढणेची कार्यवाही करणेत येते. त्याप्रमाणे माहे मे २०२१ मध्ये ग्रामपंचायतीने रक्कम रु.१३८००/- खर्च करून गाळ काढणेची कार्यवाही केलेली आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

---

**ग्रामीण क्षेत्रातील विकास कामांना स्थगिती दिल्याबाबत**

**(४) ११९६ (१६-०४-२०२०). श्री.टेकचंद सावरकर (कामठी), श्री.राजु पारवे (उमरेड) :**

सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नागपूर ग्रामीण क्षेत्रातील विविध रस्ते - नाले यांच्या विकास कामांना स्थगिती दिल्याची बाब निर्देशनास आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, विकास कामांतर्गत किती योजना सुरू होत्या व किती योजनांना स्थगिती दिली आहे, त्याची कारणे काय आहेत,

(३) असल्यास, राज्य शासनाने कोण-कोणत्या विकासकामाकरीता किती निधी मंजूर करण्यात आलेला आहे,

(४) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी विकास कामांना दिलेली स्थगिती उठविण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत?

**श्री. हसन मुश्रीफ (२३-०१-२०२१) :** (१) व (२) ग्रामविकास विभागाने सन २०१९-२० या आर्थिक वर्षात मा.लोकप्रतिनिधींनी सुचविलेल्या गावातर्गत मुलभूत सुविधा, तीर्थक्षेत्र विकास योजना व कोकण ग्रामीण पर्यटन विकास कार्यक्रम या योजनामधील ज्या कामांना कार्यारंभ आदेश दिला गेला नाही, अशा कामांना स्थगिती दिली आहे.

(३) सन २०१९-२० या आर्थिक वर्षात मा. लोकप्रतिनिधींनी सुचविलेल्या गावातर्गत मुलभूत सुविधा पुरविणे या योजनेतर्गत रु.१२००.०० कोटी, तीर्थक्षेत्र विकास योजना या योजनेतर्गत रु.२५.०० कोटी व कोकण ग्रामीण पर्यटन विकास कार्यक्रम या योजनेतर्गत रु.१०.०० कोटी इतका निधी मंजूर केला होता.

(४) सदर स्थगित कामे रद्द करण्यात आली असून नवीन कामांना मंजूरी दिली आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

---

**म्हाडा अधिनियम १९७६ मध्ये दुरुस्ती करण्याचे व विकास नियंत्रण नियमावली ३३(५), ३३(७) व ३३(९) मध्ये सुधारणा करण्याबाबतच्या प्रस्तावाबाबत**

(५) १५७४ (०५-०४-२०२०). श्रीमती यामिनी यशवंत जाधव (भायखळा) : सन्माननीय गृहनिर्माण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) विधानसभा मंडळ सदस्य समिती क्र.विमका-२०१६/प्र.क्र.१४२/द्वपु-१, दिनांक २९ ऑक्टोबर, २०१६ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये गठीत समितीच्या अहवालाच्या अनुषंगाने म्हाडा अधिनियम १९७६ मध्ये दुरुस्ती करण्याचे व त्याचबरोबर विकास नियंत्रण नियमावली ३३(५), ३३(७) व ३३(९) मध्ये सुधारणा करण्याबाबतच्या प्रस्तावावर शासनाचा निर्णय झाला आहे काय,

(२) असल्यास, शासनाने कोणत्या सुधारणा केल्या आहेत,

(३) असल्यास, सुधारणांच्या अनुषंगाने पुढे कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत?

डॉ. जितेंद्र आव्हाड (०३-१२-२०२१) : (१) होय, हे अंशतः खरे आहे.

(२) व (३) म्हाडा अधिनियम, १९७६ मधील कलम २, आणि कलम-७७ आणि कलम-९५ मध्ये सुधारणा, तसेच म्हाडा अधिनियम, १९७६ मध्ये ७९-अ आणि ९१-अ या नविन कलमांचा समावेश करण्याबाबत विधेयकास पावसाळी अधिवेशन-२०२० मध्ये विधानमंडळाची मान्यता प्राप्त झाली आहे. सदर विधेयक मा.राज्यपाल महोदयांमार्फत महामहिम राष्ट्रपती महोदयांकडे मान्यतेसाठी पाठविण्यात आले आहे. विकास नियंत्रण नियमावली ३३ (७) व ३३ (९) मध्ये नगर विकास विभागांमार्फत दि.०८.०७.२०२१ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये सुधारणा अंतिम करण्यात आलेल्या आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**पंढरपूर आषाढीवारी अनुदान प्रलंबित असलेबाबत**

(६) २०४३ (१६-०४-२०२०). श्री.बबनराव शिंदे (माढा) : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पंढरपूर आषाढी वारीसाठी राज्यासह इतर राज्यातून पालख्या सोलापूर जिल्ह्यात येत असतात पालखी मार्गावरील गावांमध्ये ९ मानाच्या पालख्या तसेच त्यांचे सोबत येणारे भाविकांच्या सोयी-सुविधा पुरविणेसाठी जिल्हा प्रशासन संबंधित ग्रा.पंचायतींना येणारे अनुदान राज्य सरकारकडून संबंधित ग्रामपंचायतींना मिळाले नाही, हे खरे आहे काय.

(२) असल्यास, पंढरपूर, माळशिरस, माढा व इतर तालुक्यातील ७२ गावांना देय असलेल्या २ कोटी ४१ लाख यापैकी फक्त ९ ग्रा. पंचायतींना अनुदान देण्यात आले असून उर्वरित ग्रा. पंचायतींना आषाढी वारी अनुदान मिळणेसाठी स्थानिक लोकप्रतिनिधी यांनी शासनाकडे मागणी केलेली आहे, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत?

**श्री. हसन मुश्रीफ (२३-०१-२०२१) :** (१) हे खरे नाही.

(२) व (३) सदर ७२ गावांपैकी १४ गावांना पहिल्या टप्प्यात रु.५३.०० लक्ष व उर्वरित ५८ गावांना रु.१८८.०० लक्ष इतका निधी दुसऱ्या टप्प्यात वितरीत केला आहे. अशाप्रकारे जिल्हा परिषद, सोलापूर यांना एकूण रु.२४१.०० लक्ष इतका निधी वितरीत केला आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**बुलढाणा जिल्हा परिषदेच्या आरोग्य विभागाने मलकापूर जिल्हा रुग्णालयात आयोजित केलेल्या नसबंदी शस्त्रक्रिया शिबिरात महिलांची झालेली गैरसोय**

**(७) २३८३ (२५-०३-२०२०). श्री.राजेश एकडे (मलकापूर) :** सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) बुलढाणा जिल्हा परिषदेच्या आरोग्य विभागाने दिनांक २८ डिसेंबर, २०१९ रोजी मलकापूर येथील उपजिल्हा रुग्णालयात आयोजित केलेल्या नसबंदी शस्त्रक्रिया शिबिरातील महिला रुग्णांची प्रचंड गैरसोय झाल्याचे दिनांक २९ डिसेंबर, २०१९ रोजी व त्या सुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, नसबंदी शस्त्रक्रिया साठी दिनांक २७ डिसेंबर २०१९ रोजी शिबिरात दाखल झालेल्या महिला रुग्णांवर अधिकारी उपस्थित नसल्याने दुसऱ्या दिवशीच्या रात्रीच्या ११.०० वाजेपर्यंत देखील नसबंदी शस्त्रक्रिया न झाल्याने त्यांच्या जेवणाची गैरसोय व प्रचंड थंडीत राहण्याची आलेली वेळ व त्यांच्या समवेत आलेल्या नातेवाईकांची ही गैरसोय झाली, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय चौकशीत काय आढळून आले,

(४) असल्यास, मलकापूर जिल्हा बुलढाणा येथील उपजिल्हा रुग्णालयात आयोजित करण्यात आलेल्या या शिबिराच्या नियोजनात हलगर्जीपणा करणाऱ्या संबंधितांवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

**श्री. राजेश टोपे (०२-१२-२०२१) :** (१), (२), (३) आणि (४) हे अंशतः खरे आहे.

आरोग्य विभाग, जिल्हा परिषद, बुलढाणा यांचा मार्फत दिनांक २७ डिसेंबर, २०१९ रोजी उपजिल्हा रुग्णालय, मलकापूर येथे आयोजित केलेल्या बिन टाका स्त्री नसबंदी शस्त्रक्रिया सत्रासाठी लाभार्थींना दिनांक २६ डिसेंबर, २०१९ रोजी वैद्यकीय व प्रयोगशाळा तापसणीकरीता भरती करण्यात आलेले होते. तथापि दिनांक २७ डिसेंबर, २०१९ रोजीच्या सत्रासाठी बोलविण्यात आलेल्या नांदेड जिल्ह्यातील बिन टाका स्त्री नसबंदी शस्त्रक्रिया तज्ञाचे वाहन प्रवासा दरम्यान नादुरुस्त झाल्याने ते सत्राच्या ठिकाणी उशीरा पोहोचतील असे त्यांनी कळविल्यानुसार सर्व लाभार्थींना व त्यांच्या नातेवाईकांना याबाबत कल्पना देण्यात आली होती. तसेच सत्रासाठी बोलविण्यात आलेले स्त्रीरोग तज्ञ सत्राच्या ठिकाणी दिनांक २७ डिसेंबर, २०१९ रोजी रात्री उशीरा पोहचले व त्याच दिवशी रात्री १०.०० पासून शस्त्रक्रिया करण्यास सुरुवात करून भरती केलेल्या सर्व पात्र लाभार्थींच्या रात्री उशीरा पर्यंत बिन टाका स्त्री नसबंदी शस्त्रक्रिया करण्यात आलेल्या आहेत.

तसेच सदर सत्राची देखरेख करण्यासाठी सत्राच्या ठिकाणी अतिरिक्त जिल्हा, आरोग्य अधिकारी, मलकापूर व मलकापूर तालुक्यातील सर्व प्राथमिक आरोग्य केंद्राचे वैद्यकीय अधिकारी पूर्ण वेळ हजर होते. सदर बिन टाका स्त्री नसबंदी शस्त्रक्रिया वेळेवर सुरु न झाल्याने लाभार्थ्यांची व सोबतच्या नातेवाईकांची गैरसोय झाली का याबाबत चौकशी करण्यासाठी जिल्हा आरोग्य अधिकारी स्तरावरून त्रिसदस्यीय चौकशी समिती स्थापन करण्यात आली होती. सदर चौकशी समितीच्या अहवालानुसार बिन टाका नसबंदी शस्त्रक्रिया सत्रासाठी बाहेरील जिल्ह्यातून येणारे स्त्रीरोग तज्ञ यांचे वाहन रस्त्यात नादुरुस्त झाल्यामुळे लाभार्थी व नातेवाईक यांच्यामध्ये नाराजी पसरली होती तथापी त्यांना आरोग्य विषयक सुविधा, गाढ्या ब्लॅकेटस तसेच नातेवाईकांना जेवणाची व्यवस्था करण्यात आलेली होती असे चौकशी समितीने अहवालात म्हटले आहे. त्यामुळे सत्र नियोजनात हलगर्जीपणा झाल्याचे दिसून येत नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

### मुंबईतील वस्तू व सेवा करात झालेला गैरव्यवहार

(८) २४६९ (१३-०४-२०२०). श्री. संजय सावकारे (भुसावळ) : सन्माननीय उप मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबई गिरगांव येथील ओमकार एंटरप्रायझेस व इतर १० कंपन्यांनी वस्तू व सेवा करात गैरव्यवहार केल्याचे माहे जानेवारी, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निर्देशनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, वस्तू व सेवा कर विभागाने त्यांना अटक केली, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त घटनेची शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(४) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने दोषी आढळणाऱ्या व्यक्तीवर कर वसूल बाबत शासन कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. अजित पवार (१५-११-२०२१) : (१) वस्तू व सेवाकर पद्धतीमध्ये राज्यातील व्यापाऱ्यांचे/व्यावसायिकांचे कर प्रशासन केंद्र व राज्य सरकारच्या वस्तू व सेवाकर विभागामध्ये वाटप करण्यात आलेले आहे. त्यानुसार केंद्राच्या वाट्यास आलेल्या व्यावसायिकांचे कर प्रशासन हे केंद्राच्या अधिकाऱ्यामार्फत तर राज्याच्या वाट्यास आलेल्या व्यावसायिकांचे कर प्रशासन राज्य सरकारच्या अधिकाऱ्यामार्फत करण्यात येत आहे.

(२) व (३) अन्वेषण किंवा प्रतिबंधात्मक कारवाईचे बाबतीत केंद्र अथवा राज्याचे अधिकारी राज्यातील कोणत्याही व्यावसायिकांविरुद्ध कार्यवाही करू शकतात. तथापि, केंद्राच्या अधिकाऱ्यांनी कार्यवाही सुरु केलेल्या प्रकरणी त्याच विषयाचे बाबतीत राज्याचे अधिकारी यांना वस्तू व सेवाकर कायद्यातील कलम ६(२) (ब) च्या तरतुदीनुसार कार्यवाही करता येत नाही.

मे.ओमकार एंटरप्रायझेस गिरगांव व इतर १० व्यावसायिकांचे विरुद्ध केंद्र सरकारच्या अखत्यारीत असलेल्या मुख्य आयुक्त केंद्रिय, वस्तू व सेवाकर, मुंबई यांचेद्वारे जानेवारी २०२० मध्ये कार्यवाही केल्याचे सदर कार्यालयीन दिनांक १३.०१.२०२० रोजी जारी केलेल्या प्रेस नोटद्वारे समजले आहे.

(४) मुंबई गिरगांव येथील ओमकार एंटरप्रायझेस व इतर १० कंपन्यांविरुद्ध राज्य वस्तू व सेवाकर विभागाद्वारे कोणतीही कार्यवाही करण्यात आलेली नाही.

(५) लागू नाही.

---

**केंद्र शासनाच्या आदर्श ग्राम या धर्तीवर महाराष्ट्रातील आमदार**

**आदर्श ग्राम योजना अपयशी ठरल्याबाबत**

(९) २५२७ (१६-०४-२०२०). श्री.रोहित पवार (कर्जत जामखेड) : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) केंद्र शासनाच्या आदर्श ग्राम या धर्तीवर राज्य शासनाने देखील दिनांक २० मे, २०१५ रोजी महाराष्ट्रात आमदार आदर्श ग्राम योजना सुरू केली, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, आमदार आदर्श ग्राम योजनेसाठी स्वतंत्र निधी नाही त्यामुळे गाव आदर्श करणे शक्य झाले नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, आमदारांना दरवर्षी मिळणारा निधी हा २ कोटी असून एकाच गावाला सर्व निधी खर्च करू शकत नाही त्यामुळे ही योजना यशस्वी झाली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, ही योजना यशस्वी करण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. हसन मुश्रीफ (०६-१२-२०२१) : (१) होय.

(२) नाही.

(३) नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

---

**राज्याच्या जीएसटी आयुक्तलयाने वस्तू व सेवाकर (जीएसटी) भरणा आणि विवरणपत्र**

**दाखल करण्यास कसूर केल्याबाबत**

(१०) २६१९ (१५-०४-२०२०). श्री.सुनिल प्रभू (दिंडोशी) : सन्माननीय उप मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्याच्या जीएसटी आयुक्तलयाने वस्तू व सेवाकर (जीएसटी) भरणा आणि विवरणपत्र दाखल करण्यास कसूर केल्याबद्दल दोन महिन्यात सुमारे १८ हजार व्यापाऱ्यांची नोंदणी रद्दबातल करून व अन्य ६५ हजार करदात्यांना नोंदणी दाखला रद्द का करू नये अशी कारणे दाखवा नोटीस दिनांक २० नोव्हेंबर, २०१९ रोजी बजावली, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, नोंदणी रद्द केलेल्या १८ हजार व्यापाऱ्यांनी शासनाचा एकूण किती जीएसटी कर थकीत ठेवला आहे तसेच अन्य ६५ हजार करदात्यांनी एकूण किती जीएसटी थकवला आहे,

(३) असल्यास, शासनाने थकीत कर वसूल करण्याबाबत काय कार्यवाही केली आहे, वा करण्यात येत आहे, थकीत कर बाबत सद्यस्थिती काय आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

**श्री. अजित पवार (२५-११-२०२१) :** (१) एखाद्या करदात्याने जर सलग सहा महिने विवरणपत्र दाखल केले नाही तर अशा करदात्याचा नोंदणी दाखला रद्द करण्याची तरतूद वस्तू व सेवा कर कायद्यात आहे. त्या तरतूदी नुसार राज्यकर विभाग सातत्याने विवरणपत्र दाखल करण्यास कसूर करणाऱ्या करदात्यांवर कार्यवाही करत आहे, ज्यात दिनांक २०/११/२०१९ रोजी केलेल्या कार्यवाहीचाही अंतर्भाव आहे.

(२) करदात्यांची करदेयता जाहीर करण्याची तरतूद ही वस्तू व सेवा कर विभागाच्या विवरणपत्रात आहे. एखाद्या करदात्याने जर विवरणपत्र दाखल केले नसेल तर त्याची अचूक करदेयता कळू शकत नाही. त्यामुळे विवरणपत्र दाखल न केल्याने ज्यांची नोंदणी दाखला रद्द केला आहे अथवा ज्यांना नोंदणी दाखला रद्द करण्याची नोटीस पाठवली आहे अशा करदात्यांनी किती कर थकविला आहे त्याची अचूक माहिती देता येत नाही.

(३) संदर्भाधिन दिनांक २०/११/२०१९ च्या बाबतीत उपलब्ध माहिती नुसार थकीत कर वसूल करण्यासाठी वस्तू व सेवा कर विभागाकडून पुढील प्रकारची कार्यवाही करण्यात आली आहे.

\* दिनांक २०/११/२०१९ पूर्वी विवरणपत्र दाखल न केल्यामुळे १८०००, करदात्यांचे नोंदणी दाखले रद्द करण्यात आले आहे.

\* दिनांक २०/११/२०१९ नंतर ज्यांना नोंदणी दाखला रद्द का करू नये अशी कारणे दाखवा नोटीस पाठविल्या होत्या अशा ६५००० कसूरदारपैकी १६२१७ कसूरदारांचे नोंदणी दाखल रद्द करण्यात आले आहे.

\* त्याच प्रमाणे दि. २०/११/२०१९ पर्यंत ज्या करदात्यांना नोंदणी दाखला रद्द करण्यासाठी कारणे दाखवा नोटीस पाठविल्या होत्या त्यापैकी ४८७८३ करदात्यांकडून विवरणपत्र दाखल करून घेऊन रु.१४० कोटींची वसूली झाली आहे.

\* ज्या करदात्यांचे नोंदणी दाखले रद्द केले आहेत, त्यांच्या निर्धारणा करण्यात येणार असून, त्याद्वारे महसूल संरक्षित करण्यात येईल अथवा गरज पडल्यास त्यांच्या खरेदीदाराकडून महसूल वसूल केला जाईल.

(४) विवरणपत्र कसूरदार व्यापाऱ्यांवर वस्तू व सेवा कर कायद्यातील तरतुदीनुसार योग्य ती कार्यवाही केली जात आहे.

---

**माळेगांव (ता.जि.नांदेड) येथील माळेगांव यात्रेतील व्यावसायिक व दुकानदार यांची ग्रामपंचायत ना-हरकत प्रमाणपत्र देतांना आर्थिक पिळवूणक होत असल्याबाबत**

**(११) ३००० (१५-०४-२०२०). श्री.मोहनराव हंबर्डे (नांदेड दक्षिण), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी) :** सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) माळेगांव, (ता.जि.नांदेड) येथील माळेगांव यात्रेतील व्यावसायिक व दुकानदार यांना ग्रामपंचायत ना-हरकत प्रमाणपत्र देते परंतु हे ना-हरकत प्रमाणपत्र देतांना सदरहू व्यावसायिक व दुकानदार यांची मोठ्या प्रमाणात आर्थिक पिळवूणक होत असल्याचे दिनांक २४ डिसेंबर, २०१९ रोजी वा त्या सुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,



- (२) असल्यास, दरवर्षी होणाऱ्या सदरहू यात्रेत डान्स बार, तमाशाचे फड आदि ते छोट्या - मोठ्या व्यापाऱ्याकडून ना-हरकत प्रमाणपत्राच्या नावे मोठ्या प्रमाणात पैशाची सक्तीने वसूली करीत असलेबाबत व्यापारी तसेच दुकानदार ही तक्रार करू इच्छित असल्याने त्यांच्या तक्रारीची दखल घेण्यात येत नाही वास्तविक जि.प. करमुक्त यात्रा धोरण राबवित असतांना माळेगांव ग्रामपंचायतीच्या सदस्यांनी ना-हरकत प्रमाणपत्राच्या नावे आर्थिक पिळवूणक सुरु केली आहे मागील चार ते पाच वर्षांपासून या तक्रारीमध्ये मोठ्या प्रमाणात वाढ झाली आहे, हे खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले तदनुषंगाने दोषींवर काय कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

**श्री. हसन मुश्रीफ (१७-१२-२०२१) :** (१) हे खरे नाही .

(२) हे खरे नाही .

सन २०१९-२० या वर्षातील यात्रा कालावधीत जिल्हाधिकारी, नांदेड व मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जि.प. नांदेड यांनी घेतलेल्या बैठकीत काही व्यापऱ्यांनी ग्रामपंचायतीकडून ना हरकत प्रमाणपत्र देताना मोठ्या प्रमाणात गैरप्रकार होत असल्याबाबत तोंडी तक्रारी केल्या होत्या. त्या अनुषंगाने जिल्हा परिषद, नांदेड कडून दि. २२.१२.२०१९ च्या पत्रान्वये गट विकास अधिकारी पंचायत समिती लोहा यांना ना हरकत प्रमाणपत्र देण्यासाठी प्राधिकृत करण्यात आले होते.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

---

**औषध कंपन्यांकडून, डॉक्टर आर्थिक लाभ तसेच अन्य बाबींची मागणी करत असल्याबाबत**

**(१२) ३४२१ (१३-०४-२०२०). श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी) :** सन्माननीय वैद्यकीय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) औषध कंपन्यांच्या औषध विक्रीच्या उलाढालीतील ३० टक्के हिस्सा हा वेगवेगळ्या मार्गाने डॉक्टरवरच खर्च होत असून एकेकाळी पैसे, गिफ्ट मागणारे डॉक्टर आता देह व्यापार करणाऱ्या महिलांची मागणी औषध कंपन्यांकडे करत असल्याची बाब ऑल फुड अँड ड्रग लायसन्स होल्डस फाऊंडेशनने माहे डिसेंबर, २०१९ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आणून दिली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, डॉक्टरांना हाताशी धरून रुग्णाच्या माथी आपलीच औषधे मारली जात असून, डॉक्टर किती व्यवसाय देतात त्यानुसार औषध कंपन्या डॉक्टरांच्या, राष्ट्रीय आंतरराष्ट्रीय कॉन्फरन्सवर पैसे खर्च करत असून डॉक्टरांना डेबिट कार्ड, क्रेडीटकार्ड, पेट्रोकार्ड, ई व्हाऊचर्स, अॅमेझॉन, फिलिपकार्डवरहि खरेदीची कुपन्स देत असल्याची बाब फुड अँड ड्रग लायसन्स होल्डर्स संघटनेने निदर्शनास आणून दिली आहे, हे खरे आहे काय,

- (३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले, तदनुषंगाने दोषींवर कारवाई करण्याबाबत तसेच अशा प्रकाराला प्रतिबंध करण्याच्या दृष्टीने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत?

**श्री. अमित विलासराव देशमुख (३०-११-२०२१) :** (१) व (२) सदर संस्थेचे निवेदन प्राप्त झाल्याचे आढळून येत नाही.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**गडचिरोली जिल्ह्याच्या सर्वांगीण विकासासाठी बहुसंख्य गावे असणाऱ्या ग्रामपंचायतीचे विभाजन करून नवीन ग्रामपंचायतीची निर्मिती करण्याबाबत**

**(१३) ३५२३ (१६-०४-२०२०).** डॉ.देवराव होळी (गडचिरोली) : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) गडचिरोली जिल्हा विस्ताराने फार लांब असून जिल्ह्यात १६८८ हून अधिक गावे आहेत, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, १६८८ या गांवांपैकी फक्त ४६७ ग्रामपंचायती आहेत, हे खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, एका ग्रामपंचायतीमध्ये ४ ते ५ गावे असणारी असंख्य ग्रामपंचायती असल्याने अशा गावांचा विकास होण्यास अडथळा निर्माण होत आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, गडचिरोली जिल्ह्याच्या सर्वांगीण विकासासाठी बहुसंख्य गावे असणाऱ्या ग्रामपंचायतीचे विभाजन करून नवीन ग्रामपंचायतीची निर्मिती आवश्यक आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (५) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने काय कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत?

**श्री. हसन मुश्रीफ (०६-१२-२०२१) :** (१), (२) व (३) गडचिरोली जिल्ह्यात ४६७ ग्रामपंचायती अस्तित्वात होत्या. परंतु ११ ग्रामपंचायती ह्या नगरपंचायतीमध्ये रूपांतरीत करण्यात आल्याने व ०१ ग्रामपंचायत नगर परिषदेमध्ये समाविष्ट करण्यात आल्याने सध्या गडचिरोली जिल्ह्यात ४५५ ग्रामपंचायती अस्तित्वात आहेत.

गडचिरोली जिल्ह्यात ३५३ गट ग्रामपंचायती असून ग्रामपंचायतीचे मुख्यालय व अंतर्भूत गावातील अंतर ५ कि.मी. आहे. गडचिरोली जिल्हा हा नक्षलग्रस्त व ८०% जंगलव्याप्त असल्याने शासकीय योजनांची प्रभावीपणे अंमलबजावणी करतांना काही अडचणी असल्या तरी शासकीय योजना प्रभावीपणे राबविल्या जातात.

(४) व (५) स्वतंत्र ग्रामपंचायती स्थापन करण्याच्या अनुषंगाने एकूण ३६ प्रस्ताव जिल्हा परिषद स्तरावर प्राप्त झाले. त्यापैकी २३ प्रस्ताव विभागीय आयुक्त कार्यालय, नागपूर यांच्याकडे सादर करण्यात आले असून उर्वरित १३ प्रस्तावांपैकी ०७ प्रस्ताव त्रुटी असल्याने

पंचायत समितीकडे परत पाठविण्यात आले आहेत. ०३ प्रस्तावांना ग्रामसभेने नकार दिलेला असून ०३ प्रस्ताव लोकसंख्येच्या निकषात बसत नाहीत. विभागीय आयुक्त, नागपूर विभाग यांच्याकडे सादर केलेल्या २३ प्रस्तावांपैकी ०२ ग्रामपंचायती निर्माण झालेल्या आहेत.

शासनास प्राप्त ११ प्रस्तावांपैकी ०२ प्रस्तावामध्ये गांधीनगर व भगवानपूर ही स्वतंत्र गावे असल्याबाबत दिनांक ०५ नोव्हेंबर, २०१९ व दिनांक २४ डिसेंबर, २०१९ रोजी राजपत्रात प्रसिध्द करण्यात आली आहे. उर्वरित ०९ प्रस्तावामध्ये ग्रामपंचायतीची मुदत संपल्याने प्रस्ताव विभागीय आयुक्त, नागपूर विभाग यांना परत पाठविण्यात आले आहेत.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

---

**अलिबाग-वेश्वी (जि.रायगड) येथे कान्होजी राजे आंग्रे यांचे स्मारक उभारण्याबाबत**

(१४) ३७८४ (१२-०४-२०२०). श्री.महेंद्र दळवी (अलिबाग), श्री.भरतशेठ गोगावले (महाड) : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) अलिबाग-वेश्वी (जि.रायगड) येथे कान्होजी राजे आंग्रे यांचे स्मारक उभारण्याचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उपरोक्त स्मारक उभारण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत?

श्री. हसन मुश्रीफ (०३-१२-२०२१) : (१) हे खरे नाही.

(२) व (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

---

**मुंबई शहर व उपनगरातील अनेक इमारतींचा पुनर्विकास सीआरझेड नियमांमुळे रखडल्याबाबत**

(१५) ३७८८ (०६-०४-२०२०). श्रीमती विद्या ठाकूर (गोरेगाव) : सन्माननीय गृहनिर्माण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) मुंबई शहर व उपनगरातील अनेक जुन्या व जीर्ण अवस्थेत असलेल्या इमारतींचा पुनर्विकास सीआरझेडच्या नियमांमुळे रखडल्याचे माहे सप्टेंबर, २०१९ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर इमारतींपैकी कोणतीही इमारत दुर्घटना घडल्यास शासनाची जबाबदारी राहणार आहे काय,
- (३) असल्यास, सीआरझेड क्षेत्राची सीमारेषा १०० मीटर हून ५० मीटरवर करण्यात येणार असल्याचे माहे डिसेंबर, २०१९ रोजी वा त्या सुमारास निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, पर्यावरण विभागाची आणि संबंधित विभागांच्या परवानग्या मिळूनसुद्धा शासनमार्फत होत असलेल्या विलंबाची कारणे काय आहेत ?

**डॉ. जितेंद्र आव्हाड (०३-१२-२०२१) :** (१) हे अंशतः खरे आहे.

मुंबई इमारत दुरुस्ती व पुनर्रचना मंडळाच्या प्राप्त अहवालानुसार, मुंबई इमारत दुरुस्ती व पुनर्रचना मंडळाच्या अखत्यारित कुलाबा ते वरळी व माहिम या परिसरात समुद्र किनाऱ्यालगत काही उपकरप्राप्त इमारती येतात. या परिसरातील उपकरप्राप्त इमारतींच्या पुनर्विकासासाठी भारत सरकार, पर्यावरण, वन व जल वायु मंत्रालय विभागाने दि.१६.०६.२०१५ रोजीच्या अधिसूचनेद्वारे तसेच दि.२९.०९.२०१५ रोजीच्या पत्राद्वारे मुंबई शहरातील सीआरझेडने बाधित असलेल्या जुन्या व मोडकळीस आलेल्या उपकरप्राप्त इमारतींच्या पुनर्विकासासाठी अस्तित्वात असलेल्या विकास नियंत्रण नियमावली ३३ (७) मधील तरतुदीनुसार चटई क्षेत्र निर्देशांक देण्याबाबतचा निर्णय घेतला आहे. मंडळातर्फे सदर तरतुदीच्या अधिन राहून, जुन्या उपकरप्राप्त इमारतींच्या पुनर्विकासासाठी अनुज्ञेय चटई क्षेत्र निर्देशांकानुसार ना-हरकत प्रमाणपत्र प्रदान करण्यात येते.

(२) प्रश्न उद्भवत नाही.

(३) होय, हे खरे आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

---

**पिंपळगाव रेणुकाई (ता.भोकरदन, जि.जालना) येथील या ग्रामपंचायतीच्या कारभाराबाबत**

**(१६) ३९८४ (१६-०४-२०२०). श्री.संतोष दानवे (भोकरदन) :** सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पिंपळगाव रेणुकाई (ता.भोकरदन, जि.जालना) या ग्रामपंचायतीच्या उदासीन कारभाराबाबत ग्रामस्थांमध्ये नाराजी असल्याचे माहे सप्टेंबर, २०१९ मध्ये वा त्यादरम्यान उघडकीस आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, स्वच्छ भारत मिशन अंतर्गत गांव स्वच्छ व सुंदर राहावे, यासाठी गांव पातळीवर शासनाने स्वच्छता मोहीम आखली आहे परंतु सदरहू ग्रामपंचायत सदरहू मोहीम राबवत नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, ग्रामपंचायतीकडून ग्रामस्थांना मूलभूत सुविधा मिळण्यास अडचण येत आहे, मोठे गाव असल्यामुळे परिसरातील २५ गावाच्या दररोज येथे संपर्क येतो, या ठिकाणी मोठा बाजार भरत असल्याने या माध्यमातून ग्रामपंचायतीला चांगला महसूल देखील मिळून देखील बाहेरून आलेल्या ग्रामस्थांना कुठल्याही सुविधा नसल्यामुळे त्यांना विविध अडचणींना तोंड द्यावे लागत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उपरोक्त शासनाने काय कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबांची कारणे काय आहेत ?

**श्री. हसन मुश्रीफ (१७-११-२०२१) :** (१) हे खरे नाही.

(२) हे खरे नाही.

३) हे खरे नाही. आठवडी बाजारानिमित्त येणाऱ्या नागरिकांसाठी पिण्याच्या पाण्यासाठी ऑरो फिल्टर व दोन सार्वजनिक शौचालय संच यांची व्यवस्था करण्यात आली आहे .

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

---

**राज्यभरात आरोग्य खात्यातील रिक्त पदे तसेच पदोन्नतीबाबत**

(१७) ४५२८ (२५-०३-२०२०). श्री.राहुल कुल (दोंड), श्री.चंद्रकांत (दादा) पाटील (कोथरुड), श्री.राणाजगजीतसिंह पाटील (तुळजापूर), श्रीमती सीमा महेश हिरे (सीमाताई) (नाशिक पश्चिम), श्री.लक्ष्मण जगताप (चिंचवड), श्री.प्रताप अडसड (धामणगाव रेल्वे), श्री.मोहन मते (नागपूर दक्षिण), श्री.भिमराव तापकीर (खडकवासला), श्री.रणधीर सावरकर (अकोला पूर्व), श्री.सुभाष देशमुख (सोलापूर दक्षिण) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यभरात आरोग्य खात्यातील गट 'अ' वर्गात, गट 'ब', गट 'क', व गट 'ड' या चारही वर्गांसाठी एकूण ५७ हजार २३८ मंजूर पदांपैकी १७ हजार ८९५ जागा रिक्त असल्याची गंभीर बाब दिनांक ३० जानेवारी, २०२० रोजी वा त्या सुमारास जाहीर करण्यात आलेल्या केंद्रीय ग्रामीण आरोग्य अहवालातून उघड झाली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उपरोक्त अहवालानुसार राज्यातील डॉक्टरांची प्राथमिक आरोग्य केंद्रावर सन २००५ मध्ये ३ हजार १५८ असलेली संख्या सन २०१९ मध्ये मात्र २ हजार ९५१ इतकी घटली असून, सहसंचालक, उपसंचालक, सहायक संचालक, जिल्हा आरोग्य अधिकारी, अतिरिक्त जिल्हा आरोग्य अधिकारी, प्रशासकीय अधिकाऱ्यांसह राज्यात एक हजारांहून अधिक पदे रिक्त आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) तसेच शासनातर्फे आरोग्य विभागातील तृतीय आणि चतुर्थ श्रेणीतील ५३ प्रकारची सुमारे ५ हजार ७७३ पदभरतीची जाहिरात प्रसिद्ध करण्यात आली होती, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, अधिकारी आणि तज्ञांची पदोन्नती देण्याबाबत कार्यवाही सुरु आहे, हे ही खरे आहे काय,

(५) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत?

**श्री. राजेश टोपे (०७-१२-२०२१) :** (१) अशंत: खरे आहे.

सार्वजनिक आरोग्य विभागांतर्गत राज्यात गट-अ, गट-ब, गट-क व गट-ड संवर्गातील एकूण मंजूर ५६,८८४ पदांपैकी ४०,०९६ पदे भरलेली असून, १६,७८८ पदे रिक्त आहेत.

(२) अशंत: खरे आहे.

(३) संचालक, आरोग्य सेवा, पुणे यांच्यामार्फत गट-क संवर्गातील २७३९ पदांसाठी दि.०५.०८.२०२१ रोजी व गट-ड संवर्गातील ३४६६ पदांसाठी दि.०७.०८.२०२१ अशा एकूण ६२०५ पदांसाठी वर्तमान पत्रात व विभागाच्या संकेत स्थळावर जाहिरात प्रसिद्ध करण्यात आलेली आहे. सदरहू पदांसाठी अनुक्रमे दि.२४.१०.२०२१ व दि.३१.१०.२०२१ रोजी परीक्षा घेण्यात आलेल्या असून, निवड प्रक्रियेची कार्यवाही सुरु आहे.

(४) व (५) सद्यस्थितीत सर्व संवर्गातील रिक्त पदे नामनिर्देशनाने / पदोन्नतीने भरण्याची कार्यवाही शासन / आयुक्तालय स्तरावर सुरु आहे.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मौजे सातोड, (ता रावेर, जि. जळगाव) येथील प्रवेशद्वाराच्या बांधकामात झालेला गैरव्यवहार**

(१८) ४६४२ (१०-०४-२०२०). **श्री.शिरीष चौधरी (रावेर) :** सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मौजे सातोड, (ता. रावेर, जि. जळगाव) येथील प्रवेशद्वाराच्या दुरुस्ती बांधकामात ठेकेदार व संबंधित अधिकारी यांनी मोठ्या प्रमाणात गैरव्यवहार केला असल्याची तक्रार ग्रामपंचायत सदस्यांनी मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद जळगाव यांच्याकडे दिनांक १३ मार्च, २०१८ रोजी केली असल्याचे निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर कामाची चौकशी करून मूल्यमापन करण्यात आले आहे काय व दोषी ठेकेदार व संबंधित अधिकारी यांच्यावर कारवाई करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

**श्री. हसन मुश्रीफ (१७-१२-२०२१) :** (१) अंशतः खरे आहे .

(२) सदर प्रवेशद्वार दुरुस्तीचे काम संबंधित जिल्हा परिषद वाढीव उपकर निधीतून सन २०१६-१७ या आर्थिक वर्षात मंजूर झाले होते. यासाठीच्या प्रशासकीय मान्यता व तांत्रिक मंजूरी संबंधितांकडून घेण्यात आल्या आहेत. तसेच, सदर काम अंदाजपत्रकानुसार पूर्ण करण्यात आले असून मोजमाप पुस्तकातही नोंदी घेण्यात आल्या आहेत. सबब, तक्रारीत तथ्य नसल्याने कार्यवाहीचा प्रश्न उद्भवत नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

#### **चाळीसगाव तालुक्यातील पर्यटनस्थळांच्या विकासाबाबत**

(१९) ५७३६ (०७-०४-२०२०). **श्री.मंगेश चव्हाण (चाळीसगाव) :** सन्माननीय पर्यटन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) महाराष्ट्र पर्यटन विकास महामंडळ मार्फत Maharashtra unlimited, Unexplored Maharashtra, Volume ५ - issue ३ - माहिती पुस्तिका प्रकाशित करण्यात आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर पुस्तिकेत nashik region - (जळगाव, धुळे, नंदुरबार, नाशिक, अहमदनगर) या विभागात जळगाव जिल्ह्यातील चाळीसगाव तालुक्यातील प्रसिद्ध व ऐतिहासिक असे खगोलशास्त्रज्ञ व गणितज्ञ भास्कराचार्य दुसरे यांची जन्म व कर्मभूमी पाटणादेवी तीर्थक्षेत्र, तेथील हेमांडपंथी महादेव मंदिर, गौताळा अभयारण्य, केकी मूस कलादालन व इतर एकाही पर्यटनस्थळांचा उल्लेख नाही, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर पर्यटनस्थळे जगप्रसिद्ध अजिंठा - वेरूळ लेण्या जवळ असल्यामुळे या क्षेत्राचा विकास करण्याच्यादृष्टीने शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत?

**श्री. आदित्य ठाकरे (०६-१२-२०२१) :** (१) होय.

(२) होय.

(३) पाटणादेवी मंदिर परिसर (ता. चाळीसगाव) येथील विकास कामांसाठी प्रादेशिक पर्यटन विकास योजना २०१०-११ अंतर्गत रु.२००.०० लक्ष निधी वितरीत करण्यात आला आहे. तसेच सन २०१६-१७ मध्ये "पाटणादेवी परिसर विकास करणे" या कामासाठी रु.२१७.०१ रकमेस प्रशासकीय मान्यता देऊन आतापर्यंत रु.५५.०० लक्ष निधी वितरीत करण्यात आला आहे.

'के.की.मूस कलादालन व परिसराचा विकास करणे' या कामासाठी प्रादेशिक पर्यटन विकास योजना २०१५-१६ अंतर्गत रु.३२८.१६ लक्ष रकमेस प्रशासकीय मान्यता देऊन रु.१३५.०० लक्ष निधी वितरीत करण्यात आला आहे.

तसेच चाळीसगाव तालुक्यातील बहाळ (ऋषी पांथा), सायगाव (बगळीदेवी), श्री क्षेत्र वडगाव वटेश्वर, श्रीक्षेत्र वेलदारवाडी ज्ञानेश्वर माऊली आश्रम या ठिकाणच्या विकास कामांसाठी प्रादेशिक पर्यटन विकास योजना सन २०१८-१९ अंतर्गत रु.२८०.०० लक्ष रकमेस प्रशासकीय मान्यता देऊन रु.३०.०० लक्ष निधी वितरीत करण्यात आला आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

---

#### राज्यातील दारिद्र्य रेषेखालील मिळणारा दाखला ग्रामपंचायतीतून मिळण्याबाबत

(२०) ६६३८ (११-०४-२०२०). श्रीमती प्रतिभा धानोरकर (वरोरा), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्रीमती सुलभा खोडके (अमरावती), श्री.सुभाष धोटे (राजुरा), श्री.विकास ठाकरे (नागपूर पश्चिम), श्री.हिरामण खोसकर (इगतपूरी), श्री.कुणाल पाटील (धुळे ग्रामीण), श्री.सुरेश वरपुडकर (पाथरी), श्री.विनोद अग्रवाल (गोंदिया), श्री.विजय रहांगडाले (तिरोडा) : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील दारिद्र्य रेषेखालील मिळणारा दाखला ग्रामपंचायतीतून मिळण्यासाठी शासनाने काढलेला जीआर महाराष्ट्र शासन राज्यपत्र असाधारण भाग ४/ब, १६ फेब्रुवारी, २०१९ रद्द करण्याबाबत सरपंच संघटना, ता.वरोरा यांची मागणी असल्याचे माहे जानेवारी, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने विचारविनिमय करून शासन जीआर रद्द करून ग्रामपंचायत स्तरावर दारिद्र्यरेषेखालील दाखला मिळण्याबाबत शासनाने काय कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत?

**श्री. हसन मुश्रीफ (२६-११-२०२१) :** (१) हे खरे आहे.

(२) दारिद्र्य रेषेखाली असल्याचा दाखला देण्यासाठीचे अधिकार ग्रामसेवक यांना देण्याबाबतची अधिसूचना दि.७.१२.२०२० अन्वये प्रसिध्द करण्यात आली आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

---

**ग्रामीण भागातील २५१५ अंतर्गत विकासकामांना स्थगिती दिल्याबाबत**

(२१) ७३७१ (१६-०४-२०२०). श्री.बळवंत वानखडे (दर्यापूर), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.सुरेश वरपुडकर (पाथरी), कुमारी प्रणिती शिंदे (सोलापूर शहर मध्य), श्री.अमित झनक (रिसोड), श्री.कुणाल पाटील (धुळे ग्रामीण), श्री.विकास ठाकरे (नागपूर पश्चिम), श्रीमती प्रतिभा धानोरकर (वरोरा), श्री.सुभाष धोटे (राजुरा), श्री.विक्रमसिंह सावंत (जत), श्री.लहू कानडे (श्रीरामपूर) : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) शासनाने दिनांक ४ डिसेंबर, २०१९ रोजी आदेश काढून सन २०१९-२० मधील लोकप्रतिनिधींनी सुचविलेल्या ग्रामीण भागातील २५१५ अंतर्गत विकासकामांना स्थगिती दिली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, यामुळे या विकासकामांसाठीचा मंजूर निधी व्यपगत होणार आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, शासनाने फेर निर्णय घेवून सदर कामे मार्गी लावण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

**श्री. हसन मुश्रीफ (२३-११-२०२१) :** (१) होय, हे खरे आहे.

(२) सदर स्थगित कामांना निधी उपलब्ध करून देण्यात आला नसल्याने निधी व्यपगत होण्याचा प्रश्न उद्भवत नाही.

(३) ज्या कामांना कार्यारंभ आदेश देण्यात आला नाही, अशी कामे शासनाच्या निर्देशानुसार विभागाच्या दिनांक २ मार्च, २०२० रोजीच्या शासन निर्णयान्वये रद्द करण्यात आली असून नवीन कामे मंजूर करण्यात आली आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**बीड नगरपालिकेने प्रधानमंत्री आवास योजनेअंतर्गत मोठ्या प्रमाणावर अनियमितता व गैरव्यवहार केल्याबाबत**

(२२) ९४३१ (२८-०५-२०२०). श्री.संदिप क्षिरसागर (बीड) : सन्माननीय गृहनिर्माण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) बीड नगरपालिकेने प्रधानमंत्री आवास योजनेअंतर्गत मोठ्या प्रमाणावर अनियमितता व गैरव्यवहार केल्यामुळे शहरातील पात्र लाभार्थी योजनेच्या लाभपासून वंचित राहिले असून सदर प्रकरणाची चौकशी करण्याची मागणी शहरातील नागरिकांनी व पदाधिकाऱ्यांनी केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, योजनेतील घरकुल बांधकामासाठी डी.पी.आर. क्र .१ व २ नुसार सुमारे ७ कोटी रुपयांहून अधिकचा निधी बीड नगरपालिकेकडे जमा असताना नगरपालिकेने वर्षभराचा कालावधी पूर्ण होऊनही लाभार्थ्यांना अद्याप नियमाप्रमाणे बांधकामाचा दुसरा हप्ता वाटप केला नाही, हे ही खरे आहे काय,



(३) असल्यास, योजनेतील पात्र लाभार्थी अतिशय गरीब असून त्यांनी बांधकाम केलेल्या घरकुलाचे पैसे नगरपालिकेने त्यांना अदा करण्यास जास्त विलंब केल्यामुळे त्यांच्यावर उपासमारीची वेळ आली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, योजनेचा लाभ देताना राबविण्यात आलेली बेकायदेशीर प्रणाली, पैसे घेऊन निवडलेले लाभार्थी आणि लाभार्थ्यांना निधी उपलब्ध करण्यास झालेली अनियमितता याची चौकशी करून दोषीविरुद्ध कारवाई करण्याबाबत तसेच शहरातील पात्र लाभार्थ्यांना योजनेचा लाभ मिळावा म्हणून शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

**डॉ. जितेंद्र आव्हाड (०३-१२-२०२१) :** (१) बीड नगरपालिका क्षेत्रात प्रधानमंत्री आवास योजना (शहरी) राबविताना अनियमितता व गैरव्यवहार झाल्याचे दिसून येत नाही, पात्र लाभार्थ्यांना उपलब्धतेनुसार निधी वितरीत करण्यात आला असून, पात्र लाभार्थी सदर योजनेच्या लाभपासून वंचित राहिलेले नाहीत. तसेच सदर प्रकरणाची चौकशी करण्याची मागणी करण्यात आलेली नाही.

(२) हे खरे नाही.

बीड नगरपालिकेने प्रधानमंत्री आवास योजना (शहरी) अंतर्गत मंजूर डी.पी.आर क्र. १ व २ साठी प्राप्त निधीतून नियमानुसार पहिल्या व दुसरा हप्त्याचे वाटप केले आहे. बीड नगरपालिकेस वितरीत करण्यात आलेल्या निधीचा तपशिल खालीलप्रमाणे आहे:-

(रुपये कोटीत)

मंजूर घरकुले	केंद्र हिस्सा		राज्य हिस्सा	
	अनुज्ञेय निधी	मंजूर निधी	अनुज्ञेय निधी	मंजूर निधी
DPR क्र. १ १०९ घरकुले	१.६३५	०.६४२	१.०९०	१.०९०
DPR क्र. २ ९१० घरकुले	१३.६५०	५.४४८	९.१००	७.६५०
एकूण	१५.२८५	६.०९	१०.१९	८.७४

उपरोक्त तक्त्यात नमूद केल्याप्रमाणे केंद्र हिश्याचा रुपये ६.०९ कोटी व राज्य हिश्याचा रुपये ८.७४ कोटी असा एकूण रुपये १४.८३ कोटी इतका निधी बीड नगरपालिकेस मंजूर करण्यात आला आहे.

(३) व (४) सदर योजनेतर्गत बीड नगरपालिका क्षेत्रात लाभार्थी निवड नियमानुसार करण्यात आली असून, पात्र लाभार्थ्यांना निधी वितरण शासनाच्या कार्यपद्धती व नियमानुसार करण्यात आले आहे, असे अभियान संचालक, प्रधानमंत्री आवास योजना (शहरी) यांनी कळविले आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यातील ग्रामपंचायतीकडील अखर्चिक रक्कम व चौदाव्या वित्त आयोगाच्या रक्कमेवरील  
व्याजाची रक्कम शासनाने परत मागविली असल्याबाबत**

**(२३) ११४१३ (०८-०९-२०२०). श्री.मोहन मते (नागपूर दक्षिण) :** सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) करोना साथ नियंत्रणासाठी ग्रामीण भागात आर्सेनिक अल्बम-३० हे औषध वाटपासाठी राज्यातील ग्रामपंचायतीकडील अखर्चिक रक्कम व चौदाव्या वित्त आयोगाच्या रक्कमेवरील व्याजाची रक्कम राज्य शासनाने परत मागविली असल्याचे दिनांक २४ जून, २०२० रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, केंद्राकडून मिळणारा चौदाव्या वित्त आयोगाचा निधी ग्रामपंचायतीच्या बळकटीकरणासाठी असल्याने सदरहू रक्कम किंवा त्यावरील व्याज परत करण्यास राज्यातील बहुतांश ग्रामपंचायतींनी विरोध दर्शविला आहे, हे ही खरे काय,
- (३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय व त्यानुसार शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

**श्री. हसन मुश्रीफ (२६-११-२०२१) :** (१) होय, हे खरे आहे.

तत्कालीन कोरोनाची आपत्तीजनक परिस्थिती विचारात घेऊन नागरिकांची रोग प्रतिकारक क्षमता वाढविण्यासाठी अर्सेनिक अल्बम-३० आणि संशमनीवटी या औषधींचे ग्रामीण भागामध्ये जलद गतीने वाटप व्हावे तसेच खरेदी प्रक्रीयेमध्ये समन्वय साधता यावा यासाठी केंद्रीकृत दृष्टीकोन समोर ठेवून अर्सेनिक एल्बम-३० या औषध खरेदीसाठी ग्रामपंचायत मधील १४ व्या वित्त आयोगाच्या व्याजाची रक्कम शासनाकडे वर्ग करण्याचे कळविले आहे.

- (२) हे खरे नाही,
  - (३) प्रश्न उद्भवत नाही,
- जमा झालेल्या सदर निधीतून अर्सेनिक अल्बम-३० खरेदी, रूग्णवाहिका खरेदी तसेच/कर्तव्य बजावताना कोविड -१९ संसर्ग आजारामुळे मृत्यु झालेल्या कर्मचा-याच्या वारसास प्रत्येकी रु.५०.०० लाखाचे विमा कवच लागू करणे इत्यादी कामे शासन स्तरावरून करण्यात आली आहेत.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**नेर (ता.जि.धुळे) ग्रामपंचायतीमध्ये वैयक्तीक शौचालय बांधकामात झालेला गैरव्यवहार**

**(२४) ११६७२ (१०-०८-२०२०). श्री.कुणाल पाटील (धुळे ग्रामीण) :** सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) नेर (ता.जि.धुळे) ग्रामपंचायतीमध्ये वैयक्तीक शौचालय बांधकामात गैरव्यवहार झाला असल्याची तक्रार करण्यात आली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर कामात झालेल्या गैरव्यवहाराची चौकशी शासनाने केली आहे काय व त्यात काय आढळून आले आहे,
- (३) असल्यास, त्यानुसार सदर कामात गैरव्यवहार करणाऱ्या दोषींवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत?

**श्री. हसन मुश्रीफ (०७-१२-२०२१) :** (१) होय, हे खरे आहे .

(२) मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, धुळे यांनी प्राप्त तक्रारीच्या अनुषंगाने सखोल चौकशी करणेकामी त्रिसदस्य समितीची नेमणूक केलेली आहे.

सदर समितीने सादर केलेल्या प्राथमिक चौकशी अहवालावरून, ग्रामपंचायतने वितीय नियमांचे पालन न केल्याचे दिसून आलेले आहे.

(३) शौचालय बांधकाम अनुदान वाटप करताना झालेली आर्थिक अनियमितता विचारात घेता संबंधित ग्रामसेवक यांना निलंबित करण्यात आले आहे. अंतिम चौकशी अहवाल प्राप्त झाल्यानंतर नियमानुसार कार्यवाही करण्यात येईल.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

---

**बोरी (ता.जिंतूर, जि.परभणी) ग्रामपंचायतीला मिळालेल्या निधीत झालेला गैरव्यवहार**

(२५) ११७४१ (१०-०८-२०२०). **श्रीमती मेघना साकोरे बोर्डीकर (जिंतूर) :** सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) बोरी (ता.जिंतूर, जि.परभणी) ग्रामपंचायतीला सन २०१४ ते २०१८ या चार वर्षांच्या कालावधीत उपलब्ध झालेल्या सर्व प्रकारच्या निधीतून करण्यात आलेल्या कामात गैरव्यवहार झाला असल्याचे माहे जुन, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, ग्रामपंचायतीने अनधिकृत दुकाने बांधली आहेत तसेच जिल्हा परिषद परभणी यांच्याकडून वितरित झालेल्या शेष निधीतून केलेल्या कामात संबंधित शाखा अभियंता यांनी अनियमितता व बेजबाबदारपणाने कामे केली आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय व त्यात काय आढळून आले,

(४) असल्यास, त्यानुसार संबंधित दोषींवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

**श्री. हसन मुश्रीफ (०७-१२-२०२१) :** (१) हे खरे नाही.

(२) हे खरे नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

---

**पुनर्विकास प्रकल्पातील भाडेकरुना घरभाडे न मिळाल्याबाबत**

(२६) ११७८२ (१७-०९-२०२०). **श्री.रमेश कोरगांवकर (भांडूप पश्चिम) :** सन्माननीय गृहनिर्माण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पुनर्विकास प्रकल्प हाती घेताना विकासकांनी प्रत्येक रहिवाशाला घर व घर मिळेपर्यंत घरभाडे देण्याचे मान्य करण्यात आले आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, दिनांक २४ मार्च, २०२० नंतर टाळेबंदी लागू झाल्यानंतर विकासकांनी रहिवाश्यांना घरभाडे दिले नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, नियमाप्रमाणे विकासकाने प्रकल्पग्रस्तांना घरभाडे देणे बंधनकारक आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, टाळेबंदीच्या काळात बँक सुरु असतानाही अनेक विकासकांनी हस्ताक्षर केली नसल्याने भाडेकरू अडचणीत सापडले आहेत, हे ही खरे आहे काय,
- (५) असल्यास, या प्रकरणी शासनाने अधिक चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आहे त्यानुसार प्रकल्पग्रस्तांना घरभाडे देण्याच्या दृष्टीने शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत?

**डॉ. जितेंद्र आव्हाड (०३-१२-२०२१) :** (१) होय, हे खरे आहे.

मुंबई इमारत दुरुस्ती व पुनर्रचना मंडळातर्फे जुन्या उपकरप्राप्त इमारतींच्या पुनर्विकासासाठी विकास नियंत्रण नियमावली ३३ (७) मधील तरतुदीनुसार मालक/विकासकास ना-हरकत प्रमाणपत्र प्रदान केल्यानंतर, प्रत्यक्ष पुनर्विकासाच्या कामास सुरुवात करताना, भाडेकरू/ रहिवाश्यांना नविन इमारतीमध्ये पुनर्वसन सदनिका मिळेपर्यंत पर्यायी जागेसाठी भाडे देणे किंवा पर्यायी जागा उपलब्ध करून देणे, मालक/विकासकांना बंधनकारक असते.

(२) होय, हे अंशतः खरे आहे.

मुंबई इमारत दुरुस्ती व पुनर्रचना मंडळाने ना-हरकत प्रमाणपत्र प्रदान केल्यानंतर, काही मालक/विकासकांनी भाडेकरू/रहिवाश्यांना पर्यायी जागेसाठी भाडे देऊ केले व त्यांचे स्थलांतर करून, जुनी उपकरप्राप्त इमारत तोडण्यात आली. महानगरपालिकेच्या मंजूर नकाशाप्रमाणे प्रत्यक्ष कामास सुरुवात केली, परंतु निधी अभावी प्रकल्प अर्धवट अवस्थेत सोडले. तसेच काही मालक/विकासकांनी सरासरी गेले ३ ते ५ वर्षांपासून भाडेकरू/रहिवाश्यांना पर्यायी जागेपोटीचे भाडे देणे बंद केले, ही वस्तुस्थिती आहे.

(३) होय, हे खरे आहे.

(४) होय, हे अंशतः खरे आहे.

(५) ज्या मालक/विकासकांनी पुनर्विकास प्रकल्प अर्धवट अवस्थेत सोडले आहेत व भाडेकरू/रहिवाश्यांना पर्यायी जागेपाटी भाडे देणे बंद केले आहेत, असे अर्धवट अवस्थेत सोडलेले पुनर्विकास प्रकल्प म्हाडातर्फे भूसंपादन करून पुर्ण करण्याकरिता म्हाडा अधिनियम, १९७६ मध्ये सुधारणा करण्याबाबतच्या विधेयकास पावसाळी अधिवेशन-२०२० मध्ये सभागृहाची मान्यता प्राप्त झाली आहे. सदर विधेयकास मा.राज्यपाल महोदयांची मान्यता प्राप्त झाली असून, महामहिम राष्ट्रपती महोदयांकडे पुढील मान्यतेसाठी पाठविण्यात आले आहे. म्हाडा अधिनियमात सुधारणा अंतिम झाल्यानंतर मालक/विकासकांनी अर्धवट अवस्थेत सोडलेले प्रकल्प म्हाडातर्फे ताब्यात घेऊन त्यांचा पुनर्विकास करण्यात येईल.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

**सांगली जिल्ह्यातील कृष्णा नदीकाठच्या ग्रामपंचायतींना महापुराच्या दृष्टीने संभाव्य  
उपाययोजना म्हणून यांत्रिक बोटी देण्याबाबत**

(२७) १२४९२ (०९-०९-२०२०). श्री.धनजंय (सुधीर) गाडगीळ (सांगली), श्री.मानसिंग नाईक (शिराळा) : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) सन २०१९ मध्ये सांगली जिल्ह्यातील कृष्णा नदीच्या दोन्ही काठावरील ग्रामपंचायतीकडे यांत्रिक बोटी नसल्यामुळे मोठ्या प्रमाणात जिवीत व वित्त हानी झाल्याची बाब माहे मार्च, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आली, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, काही ग्रामपंचायतीच्या बोटी असून देखभाल दुरुस्ती अभावी बंद आहेत, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, बंद अवस्थेतील बोटी तात्काळ दुरुस्त करण्यासह प्रत्येक ग्रामपंचायतीस नवीन यांत्रिक बोटी पुरविण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. हसन मुश्रीफ (०७-१२-२०२१) : (१) होय, अंशतः खरे आहे .

(२) होय, अंशतः खरे आहे.

सन २०१९ मध्ये सांगली जिल्ह्यातील कृष्णा नदीकाठच्या ग्रामपंचायतीकडे असणाऱ्या ४६ बोटी पैकी २८ बोटी सुस्थितीत असून १२ बोटी पूर्णतः नादुरुस्त होत्या तर ६ बोटी किरकोळ नादुरुस्त होत्या .

- (३) किरकोळ नादुरुस्त ६ बोटींची दुरुस्ती करण्याची कार्यवाही करण्यात आली आहे. तसेच, सदर ग्रामपंचायतींना जिल्हा वार्षिक योजना निधीमधून २२ नवीन फायबर ग्लास यांत्रिक बोटी पुरवण्यात आल्या आहेत.
- (४) प्रश्न उदभवत नाही.

**जुन्नर तालुक्यातील ग्रामपंचायतीमध्ये सरपंच आणि ग्रामसेवक यांनी केलेला गैरव्यवहार**

(२८) १२९६० (०९-०९-२०२०). श्री.सुनिल कांबळे (पुणे कॅन्टोन्मेंट) : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) जुन्नर तालुक्यातील एका ग्रामपंचायतीमध्ये सरपंच ग्रामसेवक यांनी मिळून लाखो रुपयांच्या निधीचा अपहार केल्याचे माहे जून, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, या प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय व त्यात काय आढळून आले,
- (३) असल्यास, त्यानुसार दोषींवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत?

श्री. हसन मुश्रीफ (०२-१२-२०२१) : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) होय .

ग्रामपंचायत खामुंडी, ता.जुन्नर येथील तत्कालीन ग्रामसेवक व सरपंच यांनी त्यांचे कालावधीमध्ये १४ वा वित्त आयोग निधी खर्च, पाणी पुरवठा निधी खर्च, ग्रामनिधी खर्च, ग्रामपंचायत सदस्य बैठक भत्ता, दरपत्रकाशिवाय केलेली खरेदी इ. बाबींमध्ये शासकीय निधी रक्कम रु. १५,८१,५९७/- चा अपहार केलेचे सिद्ध झाले आहे.

(३) संबंधित ग्राम विकास अधिकारी व सरपंच यांचेवर गुन्हा रजिस्टर क्रमांक ०२०७, दिनांक २३/०६/२०२० रोजी फौजदारी गुन्हा दाखल करणेत आलेला आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**घर दुरुस्तीसाठी अथवा नवीन घर बांधणी (२०० चौ.मी.) पर्यंतच्या बांधकामाची परवानगी**

**ग्रामपंचायत स्तरावर मिळणेबाबत**

(२९) १३२८६ (११-०९-२०२०). श्री.शेखर निकम (चिपळूण) : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) घर दुरुस्तीसाठी अथवा नवीन घर बांधणी (२०० चौ.मी.) पर्यंत च्या बांधकामाची परवानगी ग्रामपंचायत स्तरावर दिली जात नाही, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सध्या घर दुरुस्तीसाठी अथवा नवीन घर बांधणीसाठी सामान्य जनतेला ही परवानगी मिळवण्यासाठी नगर रचना कार्यालयाकडे वारंवार पाठपुरावा करावा लागतो, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, ग्रामीण भागासाठी नगर रचना कार्यालयाची परवानगी घेणे ही पद्धत बंद करून किमान मर्यादीत जागेतील बांधकामांना ग्रामपंचायत स्तरावर परवानगीचे अधिकार देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत?

श्री. हसन मुश्रीफ (०६-१२-२०२१) : (१), (२) व (३) महाराष्ट्र प्रादेशिक नियोजन व नगररचना अधिनियम, १९६६ अन्वये बृहन्मुंबई व काही नियोजन प्राधिकरणे वगळता संपूर्ण राज्यासाठी एकत्रित विकास नियंत्रण व प्रोत्साहन नियमावली दि.०२.१२.२०२० रोजीच्या अधिसूचनेनुसार लागू करण्यात आली आहे.

सदरच्या अधिसूचना व त्यामधील तरतुदी ग्रामीण क्षेत्रातील घरबांधणी परवानगीच्या अनुषंगाने विस्तृतपणे सर्व संबंधित क्षेत्रीय विभागाच्या निदर्शनास आणण्यात आलेल्या आहेत.

सदर एकत्रितकृत विकास नियंत्रण व प्रोत्साहन नियमावली (Unified Development Control And Promotion Regulations) मधील खंड क्र.२ मधील २.१.२ (XV) येथील तरतुदीनुसार १५० चौरस मीटर क्षेत्रफळापर्यंतच्या भूखंडावरील (Low risk Category) आणि १५० चौरस मीटर ते ३०० चौरस मीटर क्षेत्रफळापर्यंतच्या भूखंडावरील (Moderate risk Category) इमारत बांधकामाकरिता परिशिष्ट (APPENDIX "K") मधील विहीत अटी व शर्तीच्या अधिन राहून परवानगी घेण्याची आवश्यकता नाही. सदर बाब ग्राम विकास विभाग पत्र दि.२४ फेब्रुवारी, २०२१ व दि.१८ मार्च, २०२१ या शासन पत्रान्वये सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, व संबंधितांच्या निदर्शनास आणण्यात आली आहे.

तसेच नगर विकास विभागाने दिनांक २८ नोव्हेंबर, २०१८ रोजीच्या अधिसूचनेनुसार महाराष्ट्र प्रादेशिक नियोजन व नगर रचना अधिनियम, १९६६ चे कलम ४० अन्वये रत्नागिरी-सिंधुदुर्ग प्रादेशिक योजना क्षेत्रातील नियोजन प्राधिकरण नसलेल्या ग्रामपंचायतींना त्यांच्या क्षेत्रासाठी विशेष नियोजन प्राधिकरण म्हणून घोषित करण्यात आले असून, या ग्रामपंचायतींना बांधकाम परवानगी अधिकार देण्यात आले आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**कामथे (ता. चिपळूण, जि.रत्नागिरी) येथील ट्रामा केअर सेंटरमधील रिक्त पदे भरण्याबाबत.**

**(३०) १३३१३ (१४-०९-२०२०). श्री.भास्कर जाधव (गुहागर) :** सन्माननीय सार्वजनिक

**आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री** पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कामथे (ता. चिपळूण, जि.रत्नागिरी) येथील जिल्हा शासकीय रुग्णालयात रिक्त असलेली विविध तज्ञ डॉक्टरांची पदे व ट्रामा केअर सेंटरसाठी आवश्यक तांत्रिक पदे लवकरच भरले जातील, असे आश्वासन मा.सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंबकल्याण मंत्री यांनी दिनांक २८ फेब्रुवारी, २०२० रोजी वा त्यासुमारास दिले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त आश्वासनानुसार कोणकोणती पदे भरण्यात आली वा येणार आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत?

**श्री. राजेश टोपे (०२-१२-२०२१) :** (१) व (२) महाराष्ट्र वैद्यकीय व आरोग्य सेवा गट-अ संवर्गाची रिक्त पदे भरण्याबाबत कार्यवाही सुरु आहे. वैद्यकीय अधिकारी गट-अ संवर्गातील रिक्त पदांवर शा.नि. दि. ०३.१२.२०१८ अन्वये मा. जिल्हाधिकारी रत्नागिरी यांचे अध्यक्षतेखाली गठीत समितीद्वारे प्रत्यक्ष मुलाखतीद्वारे ११ महिन्यांच्या कालावधीकरीता कंत्राटी पध्दतीने एकत्रित मानधनावर नेमणूक करण्यात येत आहेत. गट-क संवर्गातील पदोन्नतीची रिक्त पदे भरणेबाबत उपसंचालक, आरोग्य सेवा कोल्हापूर यांचेस्तरावर कार्यवाही सुरु आहे व सरळसेवेची रिक्त पदे भरणेबाबत शासनस्तरावर कार्यवाही सुरु आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**टोकडे (ता.मालेगांव, जि.नाशिक) ग्रामपंचायतीमधील समाजमंदिर,  
घरकुल व शौचालय गैरव्यवहाराबाबत**

**(३१) १३५४० (१६-०७-२०२०). श्री.सुभाष देशमुख (सोलापूर दक्षिण) :** सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) टोकडे (ता.मालेगांव, जि.नाशिक) ग्रामपंचायतीमधील समाजमंदिर, घरकुल व शौचालय गैरव्यवहार प्रकरणी चांदवड येथील गटविकास अधिकाऱ्यांच्या अध्यक्षतेखाली त्रयस्थ समिती माहे जुलै, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान गठीत करण्यात आली होती, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी चौकशीत करण्यात आली आहे काय, तदनुसार चौकशीत काय निदर्शनास आले,

(३) असल्यास, त्यानुसार प्रस्तुत प्रकरणी दोषींवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत?

**श्री. हसन मुश्रीफ (०७-१२-२०२१) :** (१) होय, हे खरे आहे.

(२) होय.

चौकशी समितीने चौकशी करून दि. २१.०५.२०२० रोजीच्या पत्रान्वये चौकशी अहवाल सादर केला आहे. त्यानुसार ग्रामसेवक व सरपंच हे सकृतदर्शनी जबाबदार असल्याचे निर्देशनास आले आहे.

(३) चौकशी मध्ये संबंधित ग्रामसेविका या दोषी आढळून आल्याने त्यांना महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा, जिल्हा सेवा (वर्तणूक) नियम, १९६७ चा नियम ३ चा भंग केला म्हणून महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा, जिल्हा सेवा (शिस्त व अपील) नियम, १९६४ चे नियम ३ नुसार सेवेतून निलंबित करण्यात आले आहे. तसेच, त्यांचेविरुद्ध विभागीय चौकशी प्रस्तावित करण्यात आली आहे.

संबंधित सरपंच यांचेविरुद्ध महाराष्ट्र ग्रामपंचायत अधिनियम, १९५८ चे कलम ३९(१) अंतर्गत झालेल्या चौकशीत मा. विभागीय आयुक्त यांनी दिनांक २७ ऑगस्ट २०२१ रोजी निर्णय पारित केला असून त्यात सरपंच यांना जबाबदार धरलेले नाही व त्यामुळे त्यांना सरपंच या पदावर कायम करण्यात आले आहे. तसेच मा. विभागीय आयुक्त, नाशिक यांच्या निर्देशानुसार सदर प्रकरणी बांधकाम लाईनआउट देण्याबाबत संबंधित शाखा अभियंता व उप अभियंता यांच्याबाबत विभागाकडून कार्यवाही प्रस्तावित करण्यात आली आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही .

---

**भामा आसखेड मधून पुणे महानगरपालिकेच्या पाणीपुरवठा प्रकल्पाचे सुरु असलेले  
अनधिकृत काम बंद करणेबाबत**

(३२) १३७९८ (११-०९-२०२०). श्री.राहुल कुल (दोंड), श्री.संग्राम थोपटे (भोर) : सन्माननीय नगर विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) भामा आसखेड प्रकल्पाचे पाणी परवाना नसताना सुरु असलेले पुणे महानगरपालिकेच्या पाणीपुरवठा प्रकल्पाचे सुरु असलेले अनधिकृत काम त्वरित बंद करावे व निधी वापरास स्थगिती द्यावी तसेच संबंधित दोषी अधिकाऱ्यांवर कारवाई करून अनधिकृत कामासाठी झालेला खर्च दोषी अधिकाऱ्यांकडून वसूल करण्यात यावा अशी मागणी तेथील नागरिकांनी माहे जून, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय व त्यात काय आढळून आले,

(३) असल्यास, त्यानुसार उक्त प्रकल्पाचे काम बंद करण्यासह संबंधित दोषी अधिकाऱ्यांवर कारवाई करणेबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

**श्री. एकनाथ शिंदे (०३-१२-२०२१) :** (१) (२) (३) व (४)

- पुणे महानगरपालिकेमार्फत राबविण्यात येत असलेल्या पाणीपुरवठा प्रकल्पास केंद्र व राज्य शासनाची मान्यता प्राप्त आहे.

- या प्रकल्पासंदर्भात अश्या प्रकारची मागणी नागरिकांनी जून, २०१६ मध्ये केल्याचे आढळून येत नसल्याचे पुणे महानगरपालिकेने कळविले आहे.

- या प्रकल्पाचे काम आता पूर्ण करण्यात आले असून दिनांक ०१ जानेवारी, २०२१ पासून प्रकल्प कार्यान्वित करण्यात आला आहे.



**माँजे वायंगणी (ता.कणकवली, जि.सिंधुदुर्ग) ग्रामपंचायतीमध्ये झालेला गैरव्यवहार**

**(३३) १४४८४ (११-०९-२०२०). श्री.महेश चौधुले (भिवंडी पश्चिम) :** सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) वायंगणी (ता.कणकवली, जि.सिंधुदुर्ग) ग्रामपंचायत गैरव्यवहारासंदर्भात चुकीचे उत्तर दिल्या प्रकरणी लोकप्रतिनिधींनी ग्रामविकास राज्यमंत्री यांना संबंधित अधिकारी यांच्यावर कारवाई करण्याची मागणी केली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, त्या अनुषंगाने ग्रामविकास राज्यमंत्री यांनी सिंधुदुर्ग जिल्हा परिषदेच्या मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांना चौकशी करून अहवाल सादर करण्याचे निर्देश दिले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, सदर निर्देशानुसार चौकशी करून संबंधित दोषींवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

**श्री. हसन मुश्रीफ (१७-१२-२०२१) :** (१) होय , हे खरे आहे.

(२) होय, हे खरे आहे.

(३) वायंगणी ग्रामपंचायतीच्या सन २०१०-११ व सन २०११-१२ च्या लेखा परीक्षणाच्या वेळी लेखा परीक्षणास दफतर उपलब्ध नसल्याने तसेच प्रमाणक व कॅशबुक उपलब्ध न झाल्याने अनुक्रमे रु. ८,०६,८६७ व रु. १,९८,६६२ इतक्या रकमेचे आक्षेप घेण्यात आलेले होते.

सदर ग्रामपंचायतीचे लेखे उपलब्ध करून फेरलेखा परीक्षण करून घेण्यात आलेले आहे. त्यामध्ये आक्षेप आढळून आलेला नाही. सदर प्रकरणी पूर्तता सादर करण्यात आलेली असून दि. १३.०८.२०१९ रोजीच्या आदेशान्वये मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांचेकडून अंतिम मान्यता देण्यात आलेली आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**गेवराई नगरपरिषद (जि.बीड) येथील रमाई आवास योजनेतील लाभार्थी वाढीव निधी**

**पासून वंचित असल्याबाबत**

**(३४) १४६३५ (२०-०९-२०२०). श्री.लक्ष्मण पवार (गेवराई) :** सन्माननीय सामाजिक न्याय मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) बीड जिल्ह्यातील गेवराई नगरपरिषदेला सन २०१६-२०१७ मध्ये रमाई आवास योजने (शहरी) अंतर्गत वाढीव निधी साठी पात्र झालेल्या ४० ला लाभार्थ्यांपैकी केवळ पंधरा लाभार्थ्यांना वाढीव निधी प्रत्येकी ८० हजार २५० रुपये मिळाला असून २५ लाभार्थी या वाढीव निधी पासून वंचित असल्याची माहिती निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) तसेच गेवराई नगर परिषदेला सन २०१८-२०१९ मध्ये रमाई आवास योजना (शहरी) अंतर्गत २१ लाभार्थ्यांना मंजूर अनुदान ४८.७२ लक्ष रुपये पैकी केवळ २१ लक्ष रुपये निधी प्राप्त झाला असून उर्वरित २७.७२ लक्ष रुपये निधी अद्याप पर्यंत प्राप्त झाला नसल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

- (३) असल्यास, वेळोवेळी नगरपरिषद गेवराई आणि संबंधित विभागाकडे थकीत निधीची मागणी करूनही विभागाकडून निधी उपलब्ध होत नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, सदर प्रकरणी शासनाने चौकशी करून निधी उपलब्ध करून देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली आहे वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत?

**श्री. धनंजय मुंडे (०६-१२-२०२१) :** (१) हे खरे नाही.

विभागाच्या दि.०७.०१.२०१७ रोजीच्या शासन निर्णयानुसार पात्र ठरलेल्या ४० पैकी पात्र ठरलेल्या १५ लाभार्थ्यांना वाढीव निधी देण्यात आला आहे.

(२) हे खरे नाही.

सन २०१८-१९ मध्ये रमाई आवास योजना (शहरी) अंतर्गत ४८.७२ लक्ष निधी प्राप्त झाला.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

---

**पिंपरी-चिंचवड (जि.पुणे) शहरातील स्पर्श मल्टीस्पेशलिटी हॉस्पिटलला अदा केलेल्या देयकाची व कोरोना काळातील महानगरपालिकेच्या सर्व खरेदीची व आर्थिक गैरव्यवहारची चौकशी करण्याबाबत**

**(३५) २७१७८ (२०-०३-२०२१). श्री.लक्ष्मण जगताप (चिंचवड) :** सन्माननीय नगर विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) पिंपरी-चिंचवड (जि.पुणे) शहरातील कोरोना विषाणूचा वाढता प्रादुर्भाव लक्षात घेता रुग्णांच्या उपचारासाठी शहरात पिंपरी-चिंचवड महानगरपालिकेतर्गत 'अ, ब, क' अशा वर्गवारीनुसार खाजगी कोविड केअर सेंटर उपलब्ध करण्यात आले होते व माहे ऑक्टोबर, २०२० पासून शहरातील कोविड रुग्णांचे प्रमाण कमी झाल्याने कोविड सेंटरमध्ये कोरोनाचा एकही रुग्ण दाखल नसल्याने कोविड केअर सेंटर बंद करण्यात आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, स्पर्श मल्टीस्पेशलिटी रुग्णालयाला भोसरीतील रामस्मृती मंगल कार्यालय व हिरा लॉन्स येथे प्रत्येकी ३०० खाटांचे सेंटर चालविण्यास परवानगी देण्यात आली होती, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, जेष्ठ वैद्यकीय अधिकारी यांनी दिनांक २५ सप्टेंबर, २०२० रोजी वा त्या सुमारास सादर केलेल्या अहवालानुसार सदर दोन्ही कोविड सेंटरमध्ये आपत्कालीन वैद्यकीय सुविधा, डॉक्टरांची नोंदणी प्रमाणपत्रे, पीपीई कीट, औषधे, मास्क, जनरेटर सुविधा, आपत्कालीन ऑक्सिजन सिलिंडर व्यवस्था, प्रसाधन सुविधा इत्यादी कोणत्याही प्रकारची सुविधा कोविड सेंटरच्या मानकाप्रमाणे नसल्याचे तसेच कराराप्रमाणे अनामत रक्कमही भरली नसल्याचे महानगरपालिका प्रशासनास निदर्शनास आणून दिले तसेच सदर दोन्ही कोविड सेंटर मधील कर्मचाऱ्यांची यादी, अनामत रक्कम, नोंदणी प्रमाणपत्र सादर करण्यात आले नाहीत, हे ही खरे आहे काय,

- (४) असल्यास, एकाही रुग्णावर उपचार केला नसतानाही स्पर्श मल्टीस्पेशलिटी हॉस्पिटलच्या मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांनी दोन्ही कोविड सेंटरचे माहे ऑक्टोबर, २०२० पर्यंतच्या कालावधीचे सुमारे ५ कोटी रुपयांचे देयके महानगरपालिकेस सादर केली व महानगरपालिकेच्या आरोग्य विभागातील वैद्यकीय अधिकारी व प्रशासनातील वरिष्ठ अधिकारी यांनी आर्थिक संगणकाने रुग्णालयास ३ कोटी १४ लाख रुपयांचे देयक अदा करण्यात आल्याची माहिती माहे फेब्रुवारी, २०२० च्या पहिल्या आठवड्यात निदर्शनास आली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (५) असल्यास, एकाही रुग्णावर उपचार न करता कोट्यवधी रुपयांची रक्कम खाजगी कोविड सेंटर व स्पर्श मल्टीस्पेशलिटी हॉस्पिटलला दिल्याबाबत उच्चस्तरीय चौकशी करून पैसे वसूल करण्याची मागणी सामाजिक संस्था, सामाजिक कार्यकर्ते, लोकप्रतिनिधी, नागरिक व पत्रकार यांचा वतीने आयुक्त, महानगरपालिका यांच्याकडे लेखी पत्राद्वारे केली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (६) असल्यास, पिंपरी-चिंचवड शहरातील सुमारे २२ संस्थांनी कोट्यवधी रुपयांची देयके महानगरपालिकेत सादर केली असल्याची बाब फेब्रुवारी, २०२१ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (७) असल्यास, उक्त प्रकरणी चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले, चौकशीनुसार सदर स्पर्श मल्टीस्पेशलिटी हॉस्पिटलला अदा केलेल्या देयकाची व कोरोना काळातील महानगरपालिकेच्या सर्व खरेदीची व आर्थिक गैरव्यवहारची उच्चस्तरीय अधिकारी व त्रयस्थ संस्थेमार्फत चौकशी करून दोषी आढळणाऱ्या अधिकाऱ्यावर फौजदारी गुन्हे दाखल करण्याबाबत शासनस्तरावर कोणती कार्यवाही करण्यात आली वा येत आहे,
- (८) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

**श्री. एकनाथ शिंदे (०२-१२-२०२१) :** (१) होय, हे खरे आहे.

(२) होय, हे खरे आहे.

(३) ज्येष्ठ वैद्यकीय अधिकारी, भोसरी रुग्णालय यांनी त्यांच्या दि.२५.०९.२०२० च्या अहवालात सदर बाबी नमूद केलेल्या आहेत, हे खरे आहे.

तथापि, स्पर्श हॉस्पिटल यांनी निविदा सादर करताना १ टक्के बयाना रक्कम भरलेली आहे, तसेच कर्मचाऱ्यांची यादी सादर करण्यात आली असून त्यांना देयके अदा करताना देण्यात येणाऱ्या बिलातून ५ टक्के अनामत रक्कम राखून ठेवण्यात आली आहे, असे आयुक्त, पिंपरी चिंचवड महानगरपालिका यांनी कळविले आहे.

(४) व (५) याबाबत स्थानिक नगरसेवक, पिंपरी चिंचवड महानगरपालिका, यांनी दि.०८.०२.२०२१ रोजी, तसेच विविध स्तरावरून आयुक्त, पिंपरी चिंचवड महानगरपालिका यांच्याकडे तक्रारी प्राप्त झालेल्या आहेत, हे खरे आहे.

(६) होय, हे खरे आहे.

(७) स्पर्श हॉस्पिटलला एकूण ९० दिवसांचे कार्यादेश देण्यात आले होते.

सदर निविदेतील अटीमध्ये ९० दिवसांच्या एकूण रक्कमेपैकी ८० टक्के रक्कम अदा करण्यात येईल अशी तरतूद करण्यात आली होती.

दरम्यानच्या कालावधीत कोविड रूग्णांची संख्या कमी झाल्याने एकही कोविड रूग्ण स्पर्श रूग्णालयाच्या कोविड केंद्रामध्ये महानगरपालिकेकडून दाखल होऊ शकला नाही.

सदर दोन्ही केंद्रे ९० दिवस पूर्ण होण्यापूर्वीच बंद करण्यात आली.

९० दिवसाच्या ८० टक्के प्रमाणे रु.५ कोटी २६ लाख एवढ्या रक्कमेचे देयक स्पर्श रूग्णालयाने महानगरपालिकेस सादर केले.

स्पर्श रूग्णालयामार्फत रूग्णांवर उपचार होऊ न शकल्याने पिंपरी चिंचवड महानगरपालिका व स्पर्श रूग्णालय यांच्यातील वाटाघाटी अंती रु.३ कोटी १४ लाख अदा करण्यात आले.

याप्रकरणी प्राप्त तक्रारींच्या अनुषंगाने विभागीय आयुक्त, पुणे विभाग, पुणे यांना चौकशी करण्यासाठी प्राधिकृत करण्यात आले होते.

सदरचा चौकशी अहवाल प्राप्त झालेला असून मा.उच्च न्यायालयातील दाखल प्रकरणाच्या अनुषंगाने प्रस्तुत अहवाल मा.उच्च न्यायालयात सादर करण्यात आला आहे.

प्रस्तुत प्रकरण मा.उच्च न्यायालयात न्यायप्रविष्ट आहे.

(८) प्रश्न उद्भवत नाही.

---

**धाऊलवल्ली (ता.राजापूर, जि.रत्नागिरी) गावाती रस्त्यांचे काम निकृष्ट दर्जाचे झाल्याबाबत (३६) २७४२९ (१५-०६-२०२१). श्री.राजन साळवी (राजापूर) :** सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) धाऊलवल्ली (ता.राजापूर, जि.रत्नागिरी) गावात मुख्यमंत्री ग्रामसडक योजनेर्गत सुरु असलेल्या रस्त्यांचे काम निकृष्ट दर्जाचे झाल्याचे माहे मे, २०२१ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त रस्त्याकरिता कोट्यवधी रुपये खर्च होत असतांना काँक्रीटऐवजी मातीचा भराव टाकून रस्त्यांचे बांधकाम करण्यात येत असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने सदर रस्त्याचे निकृष्ट दर्जाचे काम करणाऱ्या ठेकेदारासह संबंधितांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

**श्री. हसन मुश्रीफ (३०-११-२०२१) :** (१) अंशतः खरे आहे.

(२) अंशतः खरे आहे.

अंदाजपत्रकानुसार रस्त्यातील मोठ्यांचे काम करताना पाईप खाली बेड काँक्रीट करणे व पाईप व हेडवॉलच्या बाजूने भराव करणे, ही बाब अंतर्भूत आहे. त्यानुसारच काम करण्यात येत आहे.

तथापि, सदर कामाची सुरुवात करताना पहिल्याच मोरीचे पाईपखाली बेड काँक्रीट घातले नाही, असे निदर्शनास आल्यावर अंदाजपत्रकाच्या तरतूदीनुसार कामामध्ये सुधारणा करण्याचे ठेकेदाराला सूचित करून काम मानकाप्रमाणे करून घेण्यात आलेले आहे.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

---

**छत्रपती शिवाजी महाराज टर्मिनसजवळील (मुंबई) हिमालय पूल उभारण्याबाबत**

(३७) २७६२० (१३-०६-२०२१). श्री.दिपक चव्हाण (फलटण), श्री.अनिल पाटील (अमळनेर), श्री.यशवंत माने (मोहोळ), श्री.दौलत दरोडा (शहापूर), श्रीमती सुमन पाटील (तासगाव - कवठेमहाकाळ), श्री.रोहित पवार (कर्जत जामखेड), श्री.नितीन अर्जुन पवार (कळवण), श्री.सुनिल भुसारा (विक्रमगड), श्री.सुनिल शेळके (मावळ), श्री.निलेश लंके (पारनेर), श्री.बाळासाहेब आजबे (आष्टी), श्री.शेखर निकम (चिपळूण), श्री.देवेंद्र फडणवीस (नागपूर दक्षिण पश्चिम) : सन्माननीय नगर विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबईच्या छत्रपती शिवाजी महाराजा टर्मिनस (सीएसटी) स्टेशनला जोडणारा बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या मालकीचा असलेला हिमालय पादचारी पूल कोसळण्याची दुर्घटना दिनांक १४ मार्च, २०१९ रोजी घडून त्यामध्ये ७ जण मृत्युमुखी पडून ३१ नागरिक गंभीर जखमी झाल्याची दुर्घटना घडली होती हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर प्रकरणी बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या वाहतुक व समन्वय विभागाने दिनांक ३ सप्टेंबर, २०१९ रोजी अभिप्राय दिल्यानंतर सदर ठिकाणी पूल उभारण्याकरीता नियुक्त सल्लागारांमार्फत पादचारी पुलाचे आराखडे बनविण्याबाबत तसेच सदर पूल पुरातन वास्तु क्षेत्रात येत असल्यामुळे सदर आराखड्यास पुरातत्व समितीची ना-हरकत घेतल्यानंतर निविदा प्रक्रिया पूर्ण करण्याबाबत कार्यवाही करण्यात येणार आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) तसेच शासनाने या प्रकरणाची चौकशी करण्यासाठी सार्वजनिक बांधकाम विभागाअंतर्गत चौकशी समिती नेमली असून, उक्त समितीने आपला अहवाल दिनांक २ मार्च, २०२१ रोजी शासनास सादर केला आहे, हे ही खरे आहे, हेही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त संपूर्ण प्रकरणी नागरिकांच्या व प्रवाशांच्या सोयीचा असणाऱ्या या पुलाचे नवीन बांधकाम करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यांत येत आहे

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत?

**श्री. एकनाथ शिंदे (०२-१२-२०२१) :** (१) हे खरे आहे.

(२) हे खरे आहे.

(३) सीएसटी पादचारी पूल दुर्घटनेबाबतच्या चौकशी करण्यासाठी दिनांक २७ मार्च, २०१९ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये अ.मु.स./सा.बां. यांचे अध्यक्षतेखाली नेमण्यात आलेल्या उच्च स्तरीय समितीने तयार केलेला चौकशी अहवाल दिनांक २०.०७.२०१९ रोजीच्या गोपनीय पत्राद्वारे मुख्यमंत्री सचिवालयास सादर करण्यात आला असल्याचे सार्वजनिक बांधकाम विभागाने कळविले आहे.

(४) सदर पादचारी पुलाच्या नवीन बांधकामाकरिता निविदा प्रक्रिया पूर्ण केल्यानंतर, कंत्राटदाराची नियुक्ती करण्यात आली असून, सदर पुलाचे बांधकाम कंत्राटदारामार्फत सुरु करण्यात आले आहे असे बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने कळविले आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मौ.वरवडे (ता.कणकवली, जि.सिंधुदुर्ग) येथील रस्त्याच्या दुरुस्तीचे काम**

**मुख्यमंत्री ग्रामसडक योजनेतर्गत करण्याबाबत**

(३८) २८४७३ (१५-०६-२०२१). श्री.शेखर निकम (चिपळूण) : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मौ.वरवडे (ता.कणकवली, जि.सिंधुदुर्ग) येथील वरवडे प्राथमिक आरोग्य केंद्र ते परबवाडी गवळदेव पर्यंतचा १ किलोमीटर लांबीच्या रस्त्याचे काम सन २००२ मध्ये ग्रामस्थांचे श्रमदान व रोजगार हमी योजनेतर्गत तत्कालीन खासदार निधीतून पूर्ण करण्यात आले होते, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, तदनंतर सदर रस्त्यांची आतापर्यंत एकदाही दुरुस्ती, खडीकरण, डांबरीकरण, रस्त्यात येणाऱ्या मोऱ्या व साईडपट्ट्याची कामे न केल्यामुळे तसेच सदर रस्ता शेतकऱ्यांचे शेतातून जात असल्यामुळे दरवर्षी रस्त्याची दुरुवस्था होऊन शेतकऱ्यांचे शेतीचे नुकसान होत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सन २०१४-१५ मध्ये पुरहानी कार्यक्रमांतर्गत २१० मीटर रस्त्यांच्या डांबरीकरणाचे काम झाले असून रस्त्याची लांबी १ कि.मी. असल्याची व रस्त्याच्या उर्वरित लांबीमधील पृष्ठभाग नादुरुस्त असल्याने डांबरीकरण करणे, रस्त्यात येणाऱ्या मोऱ्या व साईडपट्ट्यांचे काम तसेच संरक्षक भिंत बांधणे आवश्यक असल्याचे तसेच निधीच्या उपलब्धतेनुसार रस्त्याचे काम करणे प्रस्तावित असताना सदर रस्त्याच्या नादुरुस्त झालेल्या पृष्ठभागाचे डांबरीकरण व संरक्षक भिंत बांधण्याबाबत शासनाने कोणतीही कार्यवाही केली नसल्याचे दिनांक २ मे, २०२१ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, सदर १.०० कि.मी. मधील रस्त्याच्या कामास किती निधी लागणार आहे, तसेच जिल्हा परिषद निधीची अडचण लक्षात घेता सदर रस्त्याचे काम मुख्यमंत्री ग्रामसडक योजनेमधून करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

**श्री. हसन मुश्रीफ (३०-११-२०२१) :** (१) हे खरे आहे.

(२) अंशतः खरे आहे.

सन २०१४-१५ मध्ये पुरहानी कार्यक्रमांतर्गत २१० मीटरचे डांबरीकरणाचे काम झालेले असून सदर लांबी सुस्थितीत आहे.

(३) सा.क्र. ०/२३० ते ०/४४० मध्ये सन २०१४-१५ मध्ये पुरहानी कार्यक्रमांतर्गत डांबरी नुतनीकरणाचे काम झालेले असून रस्त्याचा पृष्ठभाग सुस्थितीत आहे. तसेच सा.क्र. ०/६०० ते ०/७०० मधील पृष्ठभाग सुस्थितीत आहे.

रस्त्याच्या उर्वरित लांबीमधील पृष्ठभाग नादुरुस्त असल्याने डांबरी नुतनीकरण करणे व संरक्षक भिंत बांधणे आवश्यक आहे.

(४) सदर रस्ता सुस्थितीत करावयाचा झाल्यास सुमारे रु.३३.८० लख इतका निधी अपेक्षित आहे. मुख्यमंत्री ग्रामसडक योजनेकरिता मा.मंत्रीमंडळाने सन २०१५-१६ ते २०१९-२० या ५ वर्षांकरिता निश्चित केलेले उद्दिष्टानुसार, आतापर्यंत पूर्ण लांबीस प्रशासकीय मान्यता प्रदान केलेली असून सद्यस्थितीत सदर योजनेचे उद्दिष्ट संपुष्टात आलेले आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**नाशिक शहरातील हॉटेलमध्ये युवक व युवतींना डांबून ठेवल्याचे पोलीस प्रशासनाच्या निदर्शनास आणून दिल्यानंतरही हॉटेलवर कारवाई न केल्याबाबत**

(३९) २८९७७ (०९-०६-२०२१). श्रीमती देवयानी फरांदे (नाशिक मध्य) : सन्माननीय गृह मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नाशिक शहरातील नामांकित गुंडाकडून चालावल्या जाणाऱ्या हॉटेलमध्ये युवक व युवतींना डांबून ठेवल्याची बाब राज्याचे मा.गृहनिर्माण मंत्री यांनी पोलीस प्रशासनाच्या निदर्शनास आणून दिल्यानंतरही संबंधित हॉटेलवर कारवाई न करता युवक-युवतींना शहराबाहेर पाठवून प्रकरण दाबण्याचा प्रयत्न करणाऱ्या इंदिरा नगर पोलीस ठाण्याचे पोलीस निरीक्षक श्री.माईनकर यांच्यावर कारवाई करण्याबाबतचे निवेदन लोकप्रतिनिधी यांनी दिनांक ४ फेब्रुवारी, २०२१ रोजी वा त्यासुमारास पोलीस आयुक्त नाशिक, अतिरिक्त मुख्य सचिव, गृह विभाग यांना दिले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त निवेदनाच्या अनुषंगाने या प्रकरणाची शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(३) असल्यास, चौकशीनुसार संबंधितांवर कारवाई करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

**श्री. दिलीप वळसे-पाटील (०७-१२-२०२१) :** (१) हे खरे आहे.

(२) होय, चौकशी केली आहे.

(३) सदर प्रकरणी केलेल्या चौकशीवरून इंदिरानगर पोलीस स्टेशनचे पोलीस निरीक्षक श्री. माईनकर यांची चूक दिसून येत नाही. सदर प्रकरणी कामगार उपआयुक्त नाशिक विभाग यांनी अधिक चौकशी करून त्यास सदर प्रशिक्षणार्थी मुलामुलींच्या वेतनाबाबतच्या तक्रारीत तथ्य आढळून आल्यास व तशी तक्रार कामगार आयुक्ताकडून प्राप्त झाल्यास पुढील कायदेशीर कारवाई करण्याची तजवीज ठेवली आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

---

**ता.निलंगा, जि.लातूर येथील पुलाच्या कामाकरिता भूसंपादन करण्यास होत असलेला विलंब**

(४०)२९१६६ (१२-०६-२०२१). श्री.संभाजी पाटील-निलंगेकर (निलंगा) : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) ता.निलंगा, जि.लातूर अंतर्गत असलेले मोठ्या बाजार पेठेचे औराद शहाजानी येथील उच्चस्तरीय पुलाच्या कामास मंजूरी मिळालेली असून निधी उपलब्ध झाला आहे. मात्र केवळ भूसंपादन केले नसल्याने सदर काम गत सात वर्षांपासून रखडले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) औराद शहाजानी ही केवळ निलंगा तालुक्यातच नव्हे तर जिल्हाभरात नावाजलेली बाजार पेठ आहे. त्यामुळे या गावांशी जिल्ह्यासह परजिल्हा व परराज्यातील व्यापाऱ्यांचा मोठा संपर्क आहे तथापि पुलाचे काम रखडले असल्यामुळे नागरिकांची गैरसोय होत आहे. या पुलासाठी केवळ दोन हजार एकशे बावन चौरस मीटरचे भूसंपादन आवश्यक आहे मात्र हे भूसंपादन करण्यात आलेले नाही, हे ही खरे आहे काय?

(३) असल्यास, सदर भूसंपादनाचे काम तात्काळ मार्गी लागून नागरिकांकरिता हा मार्ग खुला करण्यासाठी शासनाकडून कोणती कार्यवाही करण्यात आली वा येत आहे ?

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

**श्री. अशोकराव चव्हाण (०२-१२-२०२१) :** (१) व (२) होय, हे खरे आहे.

(३) याप्रकरणी भूसंपादनाची प्रक्रिया प्रगती पथावर असून भूसंपादन पूर्ण होताच तात्काळ उर्वरित काम हाती घेऊन सदर मार्ग वाहतूकीसाठी खुला करण्यात येईल.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**भिवंडी शहरातील कोरोनामुळे मृत्यू झालेल्या डॉक्टरांच्या  
कुटुंबियांना आर्थिक मदत मिळणेबाबत**

**(४१) २९४१२ (१५-०६-२०२१).** श्री.रईस शेख (भिवंडी पूर्व), श्री.अब् आजमी (मानखूर्द शिवाजीनगर), श्री.देवेंद्र भुयार (मोर्शी) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात कोरोना संसर्गाच्या कालावाधीमध्ये डॉक्टरांनी आपले कर्तव्य पार पाडावे यासाठी शासनाने कोरोनामुळे मृत्यू झालेल्या डॉक्टरांच्या कुटुंबियांस रु.५० लाख भरपाई देण्याबाबतची घोषणा करण्यात आली, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, कोरोना संसर्गाच्या काळात भिवंडी शहरात आरोग्य सेवेचे कर्तव्य पार पाडत असताना मृत पावलेल्या डॉक्टरांच्या कुटुंबियांना शासनाने ठरविण्यात आलेला मोबदला रु.५० लाख मिळणेबाबत लोकप्रतिनिधींनी सर्व कागदपत्रांसाहित मा.सार्वजनिक आरोग्य मंत्री तसेच जिल्हाधिकारी, ठाणे यांना दिनांक १९ जानेवारी, २०२१ रोजी वा त्यासुमारास लेखी निवेदन दिले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, निवेदनाच्या अनुषंगाने भिवंडी शहरातील कोरोनामुळे मृत्यू झालेल्या डॉक्टरांच्या कुटुंबियांना आर्थिक मदत मिळणेबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत?

**श्री. राजेश टोपे (३-१२-२०२१) :** (१) हे खरे आहे.

राज्यातील शासकीय व खाजगी रुग्णालयामध्ये कार्यरत वैद्यकीय व्यवसायिक व त्यांच्या आस्थापनेवर कार्यरत नर्सस व इतर संवर्गातील आरोग्य कर्मचाऱ्यांचे सेवा शासनाकडून कोविड १९ सेवेसाठी अधिग्रहित केले असल्यास तसेच खाजगी रुग्णालय कोविड उपचारासाठी नामनिर्देशित केले असल्यास या ठिकाणी कार्यरत डॉक्टर्स, नर्सस व इतर वैद्यकीय सेवा पुरविणाऱ्या सर्व संवर्गातील अधिकारी/ कर्मचारी यांचा मृत्यू झाल्यास त्यांचे कुटुंबियास रु. ५० लाख भरपाई देण्याबाबत केंद्र शासनाचे प्रधानमंत्री गरीब कल्याण पॅकेजअंतर्गत विमा संरक्षण लागू आहे.

तसेच, राज्य शासनाने दि. २९.०५.२०२० रोजीच्या वित्त विभागाव्दारे निर्गमित शासन निर्णयानुसार अत्यावश्यक सेवेतील अधिकारी व नामनिर्देशित कर्मचारी यांच्या सेवा कोविड साथ प्रतिबंध व नियंत्रणाकरीता अधिग्रहित केल्या असल्यास व प्रधानमंत्री गरीब कल्याण पॅकेज अंतर्गत संबंधितांच्या सेवा समाविष्ट करता येणे शक्य नसल्यास मृत्यूपश्चात त्यांचे कुटुंबीयास रु ५० लक्ष विमा संरक्षण राज्य शासनाकडून देय केले आहे.



(२) हे खरे आहे.

भिवंडी शहरातील कोवीड १९ ने मृत्यु झालेले १. डॉ. शाहरुख गफार, २. डॉ. नदीम अब्दुल जलील मोमीन व ३. डॉ.आसिफ कासमी या डॉक्टरांचे कुटुंबियांना सदर योजनेचा प्रत्येकी रु.५० लाख मोबदला मिळावा यासाठी मा.श्री. रईस शेख, आमदार, भिवंडी (पूर्व) यांचे दिनांक १९.१०.२०२० रोजीचे निवेदन प्राप्त आहे.

(३) भिवंडी शहरातील कोवीड १९ ने मृत्यु झालेले १. डॉ. शाहरुख गफार, २. डॉ. नदीम अब्दुल जलील मोमीन व ३. डॉ.आसिफ कासमी हे तीनही डॉक्टर खाजगी वैद्यकीय व्यवसायीक आहेत. तथापि महानगरपालिकेने कोवीड १९ बाधेवर उपचाराकरिता या डॉक्टरांची सेवा महानगरपालिकेच्या DCH/DCHC/DCCC मध्ये नेमणूक करण्यासाठी अधिग्रहित केलेली नव्हती तसेच या डॉक्टरांची रुग्णालये DCH/DCHC/DCCC म्हणून नामनिर्देशित नव्हती. या कारणास्तव कोवीड १९ ने मृत्यु झालेल्या भिवंडी शहरातील उपरोक्त नमूद तीनही डॉक्टरांचे कुटुंबियांना प्रधानमंत्री गरीब कल्याण योजना अथवा शासनाने घोषित केलेल्या विमा संरक्षण योजनेचा लाभ अनुज्ञेय झालेला नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

---

**उरमोडी धरण (जि.सातारा) प्रकल्पामुळे पुर्नवसित झालेल्या गावांना  
ग्रामपंचायतीचा दर्जा देण्याबाबत**

(४२) २९९१७ (१५-०६-२०२१). श्री.शिवेंद्रसिंहराजे अभयसिंहराजे भोसले (सातारा) :  
सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) उरमोडी धरण (जि.सातारा) प्रकल्पामुळे बाधित झालेल्या नित्रळ, कातवडी, कासरथळ, बनघर, लुमनेखोल आदी गावातील ग्रामस्थांचे धरणापासून जवळच पुर्नवसन केले मात्र पुर्नवसन झालेली जमीन दुष्काळी आणि पाणी नसलेली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, या गावांना स्वतंत्र ग्रामपंचायतीचा दर्जा नसल्याने ग्रामस्थांना सोयी-सुविधांपासून वंचित राहावे लागत आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, गावांसाठी लागू असलेल्या पुर्नवसनच्या शासन निर्णयामुळे येथील ग्रामस्थांची गैरसोय होत असून ग्रामस्थांना मूलभूत सोयी सुविधा मिळत नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, उक्त प्रकरणी चौकशी करून शासनाने सदर गावांना ग्रामपंचायतीचा दर्जा देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे, तसेच याबाबतची सद्यःस्थिती काय आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. हसन मुश्रीफ (०८-१२-२०२१) : (१), (२) व (३) हे खरे नाही.

उरमोडी धरण (जि.सातारा) प्रकल्पामुळे बाधित झालेल्या नित्रळ या गावाचे पुर्नवसन चितळी, कासारस्थळचे रहाटणी, बनघरचे म्हासुर्ण व लुमाणखोलचे चोराडे, ता. खटाव या गावांमध्ये पुर्नवसन करण्यात आले आहे. तसेच कातवडी बु. या गावाचे पुर्नवसन पळशी, ता. माण येथे करण्यात आले आहे.

सदर गावांना पुनर्वसनाच्या ठिकाणी १८ नागरी सुविधा पुरविण्यात आलेल्या असून पाणी पुरवठा व विद्युत पुरवठा या सुविधा सुस्थितीत कार्यरत आहेत.

तथापि, पुनर्वसन करण्यात आलेली नित्रळ, कातवडी बु, कासारस्थळ, बनघर व लुमाणखोल येथील ग्रामस्थ पुनर्वसन केलेल्या ठिकाणी न जाता उरमोडी धरण क्षेत्राच्या वरील बाजूस सरकून वास्तव्य करून रहात आहेत. मुलभूत सोयी सुविधा देणे बंद असल्यामुळे ग्रामस्थांची गैरसोय होत आहे.

(४) पुनर्वसन करण्यात आलेल्या गावांपैकी लुकाणखोल, ता. खटाव येथे ग्रामपंचायत स्थापन करण्यात आलेली असून नित्रळ, ता. खटाव या पुनर्वसित गावासाठी स्वतंत्र ग्रामपंचायत स्थापन करण्याबाबत शासनास सादर केलेल्या प्रस्तावामध्ये विद्यमान ग्रामपंचायत चितळीची मुदत दिनांक २६.०८.२०२० रोजी संपलेली असल्याने निवडणूक आयोगाच्या दिनांक २७ जानेवारी, २००५ च्या आदेशानुसार ग्रामपंचायत स्थापनेबाबत कार्यवाही करण्यात आलेली नाही. उर्वरित कातवडी बु, कासारस्थळ व बनघर या ठिकाणी ग्रामस्थ स्थलांतरीत झाले नसल्याने स्वतंत्र ग्रामपंचायतीचा प्रस्ताव सादर करण्यात आलेला नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

### वर्धा (जि. वर्धा) येथील बांधकाम कामगारांना मिळणाऱ्या अनुदानाची अतिरिक्त

#### उचल करून गैरव्यवहार केल्याबाबत

(४३) ३०१६६ (१५-०६-२०२१). डॉ.अशोक उईके (राळेगाव) : सन्माननीय कामगार मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) वर्धा (जि. वर्धा) येथील कामगार आयुक्त यांनी बांधकाम कामगारांना मिळणाऱ्या अनुदानाची अतिरिक्त रक्कम उचल करून गैरव्यवहार केला असल्याने त्यांना निलंबित केले असल्याचे दिनांक २४ मे, २०२१ रोजी वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, पवनार (जि. वर्धा) येथील वाधमारे नामक महिलेला अनुदान मिळवून देण्यासाठी दलाला मार्फत ४० टक्के कमीशन मागीतले, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, अनेक जिल्ह्यांमध्ये शासनाच्या माध्यमातून गरजू बांधकाम करणाऱ्या मजुरांची ऑनलाईन नोंदणी करून त्यांना अनुदान देण्यात येत असून या मजुरांची दलालामार्फत फसवणूक होत असल्याचे प्रकार निदर्शनास येत आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यानुसार संबंधितांवर कारवाई करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत,

श्री. हसन मुश्रीफ (२४-११-२०२१) : (१) हे अंशतः खरे आहे.

(२) हे अंशतः खरे आहे.

(३) हे अंशतः खरे आहे.

(४) होय

सरकारी कामगार अधिकारी, वर्धा कार्यालयाने चौकशी केली असून, एका प्रकरणामध्ये त्रयस्थाकडून आर्थिक कमिशन घेतल्याचे आढळून आले. तथापि, त्याच त्रयस्थाकडून कमिशनची रक्कम या प्रकरणातील व्यक्तीस परत मिळाल्याचे तक्रारदाराने लेखी जबाबात नमूद केल्याने कारवाई करण्याचा प्रश्न उद्भवला नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

---

**गंगाखेड शहरातील (जि.परभणी) पालम रेल्वे फाटकाजवळील रस्त्यावर रेल्वे उड्डाण पुल नागरिकांकरीता रहदारीसाठी खुला करण्याबाबत.**

(४४) ३१०३९ (१८-०६-२०२१). श्री.रत्नाकर गुट्टे (गंगाखेड) : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) गंगाखेड (जि. परभणी) शहरातील पालम रेल्वे फाटकाजवळील रस्त्यावर रेल्वे पुलाचे काम गेल्या ५ वर्षांपासून सा.बां.विभागामार्फत सुरू असून ते अद्याप पूर्ण झाले नसल्याने नागरिकांना त्रास सहन करावा लागत आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदरहू पुलाच्या अपूर्ण कामामुळे रोज ६ ते ७ तास वाहतूक कोंडी होत असल्याने नागरिक व प्रवाशांचा वेळ वाया जात आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदरहू पुलाचे उर्वरित बांधकाम तातडीने पूर्ण करण्याबाबत स्थानिक लोकप्रतिनिधी (गंगाखेड) यांनी मा.बांधकाम मंत्री यांना निवेदन देऊन मागणी केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त मागणीनुसार सदरहू पुलाचे अपूर्ण बांधकाम तातडीने पूर्ण करण्याबाबत शासन कोणती कार्यवाही केली आहे वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत?

श्री. अशोकराव चव्हाण (०१-१२-२०२१) : (१) हे अंशतः खरे आहे.

निधीच्या उपलब्धतेनुसार काम प्रगतीपथावर आहे.

(२) हे अंशतः खरे आहे.

सदर काम हे बस स्थानक आणि रेल्वे स्टेशनच्या जवळ असल्याने तसेच नमूद मार्ग नांदेड शहराला पश्चिम महाराष्ट्रासोबत जोडणारा महत्वाचा मार्ग असल्याने या रस्त्यावर वाहनांची सतत वर्दळ असते. तसेच, रेल्वे फाटक असलेल्या रस्त्याला पर्यायी मार्ग नसल्याने वाहतूक कोंडी होते.

(३) होय. हे खरे आहे.

(४) सदरचे काम ९० टक्के पूर्ण झालेले असून उर्वरित काम प्रगतीत आहे. माहे, मार्च, २०२२ अखेर पूर्ण करण्याचे नियोजित आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**ग्रामीण भागात ग्रामपंचायतस्तरावर अग्निशमन यंत्रणा कार्यान्वित करण्याबाबत**

(४५) ३२२३३ (०४-०८-२०२१). श्रीमती श्वेता महाले (चिखली) : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) ग्रामीण भागात कुठेही आग लागल्यानंतर नगरपालिका स्तरावर असणाऱ्या अग्निशमन यंत्रणाना सूचना दिल्यानंतर आग आटोक्यात आणण्यासाठी प्रयत्न केला जातो परंतु अग्निशमन यंत्रणा येईपर्यंत आगीत सर्वकाही नष्ट होते, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, मोठ्या गाव पातळीवर अग्निशमन यंत्रणा उभारल्यास आग लागलेल्या ठिकाणी तातडीने पोहचणे शक्य असल्याने गाव पातळीवर अग्निशमन यंत्रणा कार्यान्वित करण्याची मागणी स्थानिक लोकप्रतिनिधी यांनी दिनांक ८/४/२०२१ रोजी वा त्यासुमारास जिल्हाधिकारी बुलडाणा यांच्याकडे लेखी पत्र देऊन केली हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, याबाबत शासनाकडून ग्रामपंचायतस्तरावर अग्निशमन यंत्रणा उभारण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत?

श्री. हसन मुश्रीफ (०२-१२-२०२१) : (१) होय, हे अंशतः खरे आहे.

(२) होय, हे खरे आहे.

(३) मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, बुलडाणा यांचे कार्यालयाकडून मोठ्या ग्रामपंचायतीमध्ये अग्निशमन यंत्रणा कार्यान्वित करण्याच्या दृष्टीने उचित कार्यवाही प्रस्तावित आहे.

(४) प्रश्न उदभवत नाही.

**बुलडाणा येथील शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालयास मान्यता मिळणेबाबत**

(४६) ३२२३९ (०५-०८-२०२१). श्रीमती श्वेता महाले (चिखली) : सन्माननीय वैद्यकीय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) बुलडाणा येथे कोणतेही शासकीय महाविद्यालय नसल्याने जिल्ह्यातील नागरिकांना उपचारासाठी दूर जाऊन उपचार घ्यावे लागत आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, बुलडाणा येथील वैद्यकीय महाविद्यालयाच्या मान्यतेची सर्व प्रक्रिया पूर्ण झालेली असून माहे जून, २०१८ मध्ये तत्कालिन मुख्यमंत्री यांचे अप्पर मुख्य सचिव श्री. प्रवीण परदेशी यांनी घेतलेल्या आढावा बैठकीच्या अनुषंगाने नियुक्त करण्यात आलेल्या त्रिसदस्यीय समितीने आपला अहवाल ही शासनाकडे सादर केला आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) तसेच, बुलडाणा येथील कोविड १९ रुग्णालयाचे ई लोकार्पण करताना येथील वैद्यकीय महाविद्यालय सुरू करण्याची मागणी केली असता मा मुख्यमंत्री यांनी प्रस्ताव सादर करा मान्यता देण्यात येईल असे आश्वासन दिनांक १० ऑगस्ट, २०२० रोजी वा त्यासुमारास दिलेले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत?

**श्री. अमित विलासराव देशमुख (०३-१२-२०२१) :** (१) व (२) हे अंशतः खरे आहे.

(३) व (४) बुलढाणा येथे नवीन शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय व त्यास संलग्नित रुग्णालय स्थापन करण्यासंदर्भात मा.मंत्रीमंडळाच्या मान्यतेसाठीचा प्रस्ताव सार्वजनिक आरोग्य विभागाकडे अभिप्रायार्थ सादर करण्यात आला असून सदर अभिप्राय प्राप्त होताच पुढील कार्यवाही करण्यात येईल.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

---

**पालकमंत्री पांदण रस्ते योजनेचा सुधारित आराखडा तयार करण्याबाबत**

**(४७) ३२२८९ (०५-०८-२०२१).** श्रीमती श्वेता महाले (चिखली) : सन्माननीय रोजगार हमी मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) बुलढाणा जिल्ह्यातील पालकमंत्री पांदण रस्त्याचा आराखडा तीन वर्षांपासून अद्ययावत करण्यात आलेला नसल्याचे तसेच उपविभागातील चिखली विधानसभा मतदारसंघातील पांदण रस्ते विकास आराखडा अद्ययावत करण्यात याव्यात अशी मागणी स्थानिक लोकप्रतिनिधी यांनी दिनांक ६ मे, २०२१ रोजी वा त्यासुमारास उपविभागीय अधिकारी, बुलढाणा यांचेकडे केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उपरोक्त मागणीप्रमाणे आणि जिल्हाधिकारी बुलढाणा यांनी याबाबत आराखडा तयार करण्याबाबत उपविभागीय अधिकारी व तहसीलदार यांना दिनांक १० मे, २०२१ रोजी वा त्यासुमारास आदेशित केले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

**श्री. संदीपानराव भुमरे (०१-१२-२०२१) :** (१) व (२) हे खरे आहे.

(३) सन २०१८-१९ ते २०२१-२२ पर्यंतच्या आराखड्यास जिल्हाधिकारी, बुलढाणा यांची मान्यता आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

---

**पालकमंत्री पांदणरस्ता योजनेतील कामांच्या एकत्रित निविदा**

**न करणाऱ्यांविरुद्ध कारवाई करण्याबाबत**

**(४८) ३२२९१ (०५-०८-२०२१).** श्रीमती श्वेता महाले (चिखली) : सन्माननीय रोजगार हमी मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) बुलढाणा जिल्ह्यातील मेहकर व चिखली विधानसभा मतदारसंघातील पालकमंत्री पांदण रस्त्याची कामे एकत्रित निविदा करण्याबाबत जिल्हाधिकारी बुलढाणा यांनी दिनांक ६ मे, २०२१ रोजी अतिरिक्त मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हापरिषद बुलढाणा यांना दिले होते, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, असे असतानाही कार्यकारी अभियंता, जिल्हापरिषद बांधकाम यांनी मेहकर विधानसभा मतदारसंघाच्या एकत्रित निविदा काढल्या परंतु चिखली विधानसभा मतदारसंघाच्या एकत्रित निविदा काढल्या नाही, हे ही खरे आहे काय,

- (३) असल्यास, चिखली विधानसभा मतदारसंघातील निविदा न काढल्यामुळे पावसाळ्यापूर्वी कामे होऊ शकली नाही याकरिता दोषीवर कारवाई करण्यात यावी अशी मागणी स्थानिक लोकप्रतिनिधी यांनी दिनांक १८ मे, २०२१ रोजी जिल्हाधिकारी, बुलडाणा यांच्याकडे केली, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

**श्री. संदीपानराव भुमरे (०७-१२-२०२१) :** (१), (२) व (३) हे खरे आहे.

- (४) मा. पालकमंत्री महोदयांच्या निर्देशानुसार चिखली व इतर मतदारसंघांमधील कामांच्या निविदा वेगवेगळ्या काढण्याची कार्यवाही करण्यात येत आहे.
- (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

---

**तालुका चिखली (जि. बुलडाणा) ग्रामीण मार्ग २२८ ते सोमठाणा रस्त्यावरील पूल बांधण्याबाबत**

**(४९) ३२२९८ (०५-०८-२०२१). श्रीमती श्वेता महाले (चिखली) :** सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) चिखली तालुक्यातील जि. बुलडाणा ग्रामीण मार्ग २२८ ते सोमठाणा रस्त्यावरील १/१२० मध्ये १५ मीटर लांबीचा पूल मंजूर असून तो अपुरा पडत असल्याने ४२ मीटर लांबीच्या पुलांचा प्रस्ताव मुख्यमंत्री ग्राम सडक योजने मधून प्रस्तावित करण्यात आलेला आहे हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर पुलाला तातडीने मान्यता देण्यात येऊन पुलाचे बांधकाम सुरू करण्यात यावे अशी मागणी ९ एप्रिल २०१९ रोजी वा त्या सुमारास स्थानिक लोकप्रतिनिधी यांनी अधीक्षक अभियंता प्र.म.ग्रा.स.सो. म.ग्रा.र.वि. संस्था अमरावती विभाग अमरावती यांच्याकडे लेखी निवेदन तथा मेल द्वारे केली हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी चौकशी करून पुलाला तातडीने मान्यता मिळण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

**श्री. हसन मुश्रीफ (०३-१२-२०२१) :** (१) व (२) हे खरे आहे.

- (३) व (४) मुख्यमंत्री ग्रामसडक योजनेकरिता मा.मंत्रीमंडळाने सन २०१५-१६ ते २०१९-२० या ५ वर्षांकरिता निश्चित केलेले उद्दिष्टानुसार, आतापर्यंत पूर्ण लांबीस प्रशासकीय मान्यता प्रदान केलेली आहे. सद्यस्थितीत सदर योजनेचे उद्दिष्ट संपुष्टात आलेले आहे. सदर बाब विचारात घेता, सदर पुलास मुख्यमंत्री ग्राम सडक योजना टप्पा-१ अंतर्गत, सद्यस्थितीत मंजूरी प्रदान करता येणे शक्य होणार नाही.

**पुणे, पिंपरी-चिंचवड येथील खासगी रुग्णालयातील सोनोग्राफी मशीन  
बसविण्याकरिता परवाना व नूतनीकरणाबाबत**

(५०) ३२३६२ (०५-०८-२०२१). श्री.लक्ष्मण जगताप (चिंचवड) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यात गर्भधारणापूर्व प्रसवपूर्व निदान तंत्र (लिंग निवडीस प्रतिबंध) सुधारित कायदा सन २००२ मध्ये लागू करण्यात आला, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, पुणे-पिंपरी-चिंचवड येथील खासगी रुग्णालयातील गर्भपात केंद्रात व सोनोग्राफी केंद्रात गर्भजल लिंग निदान चाचणी (PCPNDT) साठी वापरण्यात येणाऱ्या सोनोग्राफी मशीन बसविण्याकरिता परवाना व त्याचे नूतनीकरण करण्याकरिता जिल्हा रुग्णालयाची मान्यता लागते, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, सदर नवीन परवाना व नूतनीकरण चाचणीकरिता जिल्हा रुग्णालय, औंध, पुणे येथील आस्थापनेवरील वैद्यकीय ज्ञान असलेल्या जबाबदार व्यक्तीची नेमणूक करण्यात येते तथापि येथे गर्भजल लिंग निदान चाचणीसाठी (PCPNDT) वापरण्यात येणाऱ्या सोनोग्राफी मशीन नवीन परवानगी देणे, परवाना व नूतनीकरण करण्याकरिता शासकीय आस्थापनावर वैद्यकीय ज्ञान नसलेल्या व्यक्तीएवजी कंत्राटी पद्धतीने कामावर असलेल्या वकील महिलेची नियमबाह्यरित्या नेमणूक करण्यात आली असल्याचे निदर्शनास आले असून सदर महिलेकडून रुग्णालयातील वरिष्ठ वैद्यकीय अधिकाऱ्याच्या मदतीने मागील अनेक वर्षांपासून खाजगी रुग्णालयांना प्रत्येक नवीन परवाना व नूतनीकरण करण्यासाठी लाखो रुपयांची आर्थिक मागणी करण्यात येत असून याकरिता पैसे न दिल्यास सदर महिलेकडून अडवणूक करण्यात येते, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, जून २०२१ पर्यंत किती खासगी रुग्णालय व सोनोग्राफी केंद्रांचे परवाने नूतनीकरण करण्याकरिता जिल्हा रुग्णालय, औंधकडे प्रलंबित आहेत,
- (५) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय,
- (६) असल्यास, तदनुसार कंत्राटी पद्धतीने कामावर असलेल्या वकील महिलेला कार्यमुक्त करून त्या पदावर नविन नेमणूक करण्यासह या प्रकरणात दोषी असलेल्या संबंधितावर कारवाई करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे, नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत?

**श्री. राजेश टोपे (२६-११-२०२१) :** (१) हे अंशतः खरे आहे.

राज्यात गर्भधारणापूर्व व प्रसवपूर्व निदान तंत्रे (लिंग निवडीस प्रतिबंध) कायदा १९९४ सुधारीत सन २००३ मध्ये लागू करण्यात आला आहे.

(२) हे खरे नाही,

गर्भधारणापूर्व व प्रसवपूर्व निदान तंत्रे (लिंग निवडीस प्रतिबंध) कायदा १९९४ सुधारीत सन २००३ अंतर्गत पुणे महानगरपालिका कार्यक्षेत्रासाठी सहाय्यक आरोग्य अधिकारी, पुणे महानगरपालिका, पुणे व पिंपरी चिंचवड महानगरपालिका कार्यक्षेत्राकरीता वैद्यकीय संचालक, पिंपरी चिंचवड महानगरपालिका यांची समूचित प्राधिकारी म्हणुन नियुक्ती करण्यात आलेली आहे. सदर समूचित प्राधिकाऱ्यामार्फत संबंधित कार्यक्षेत्रातील सोनोग्राफी केंद्रांना नोंदणी/नूतनीकरण देण्यात येते.

तसेच पुणे व पिंपरी चिंचवड महानगरपालिका कार्यक्षेत्र वगळून पूणे जिल्ह्यातील इतर कार्यक्षेत्रासाठी जिल्हा शल्य चिकित्सक, जिल्हा रुग्णालय, औंध, पूणे यांची समूचित प्राधिकारी

म्हणून नियुक्ती करण्यात आलेली असून सदर कार्यक्षेत्रातील सोनोग्राफी केंद्रांना जिल्हा शल्य चिकित्सक, जिल्हा रुग्णालय औंध पूणे यांचेमार्फत नोंदणी/नुतनीकरण देण्यात येते.

(३) हे खरे नाही.

जिल्हा शल्य चिकित्सक, जिल्हा रुग्णालय, औंध, पूणे हे पुणे जिल्ह्याकरीता (पुणे व पिंपरी चिंचवड महानगरपालिका कार्यक्षेत्र वगळून) समुचित प्राधिकरी म्हणून गर्भधारणापूर्व व प्रसवपूर्व निदान तंत्रे (लिंग निवडीस प्रतिबंध) कायदा १९९४ सुधारीत सन २००३ अंतर्गत नियुक्त आहेत.

जिल्हा स्तरावर जिल्हा शल्य चिकित्सक, जिल्हा रुग्णालय, औंध, पूणे यांना सल्ला देण्यासाठी स्त्रीरोग तज्ञ यांच्या अध्यक्षतेखाली जिल्हा सल्लागार समिती गठित करण्यात आलेली आहे.

पुणे जिल्ह्यातील (पिंपरी चिंचवड व पुणे महानगरपालिका कार्यक्षेत्र वगळून) कार्यक्षेत्रातील सोनोग्राफी केंद्रास नोंदणी किंवा नुतनीकरण मिळणेबाबतचा प्रस्ताव प्राप्त झाल्यानंतर सदर प्रस्तावाच्या अनुषंगाने कायद्यातील तरतुदीनुसार समुचित प्राधिकाऱ्यामार्फत शहानिशा करून सदर प्रस्ताव स्त्रीरोग तज्ञ यांच्या अध्यक्षतेखालील जिल्हा सल्लागार समितीसमोर सादर करण्यात येतो व जिल्हा सल्लागार समितीच्या मान्यतेनंतर सदर केंद्रास नोंदणी व नुतनीकरण देण्यात येते. सोनोग्राफी केंद्रास मान्यता मिळणेबाबतचा प्रस्ताव प्राप्त झाल्यापासून ९० दिवसांच्या आत सदर प्रस्तावावर कार्यवाही होणे कायद्यानुसार समुचित प्राधिकाऱ्यांना बंधनकारक आहे. त्यामुळे नोंदणी व नुतनीकरणासाठी कोणीही अडवणुक अथवा आर्थिक मागणी करण्याचा प्रश्नच उदभवत नाही.

तसेच पीसीपीएनडीटी कायद्यांतर्गत न्यायालयीन प्रकरणे हाताळण्यासाठी तसेच जिल्हा समुचित प्राधिकारी यांना कायदेविषयक सल्ला देण्यासाठी प्रत्येक जिल्ह्यात एका कंत्राटी विधी समुपदेशकाची नेमणुक करण्यात आलेली आहे. त्यानुसार पुणे जिल्ह्याकरीताही एका कंत्राटी महिला विधी समुपदेशकाची नेमणुक करण्यात आलेली आहे.

सोनोग्राफी केंद्राची नोंदणी व नुतनीकरण करण्यासाठी लाखो रुपयांची आर्थिक मागणी करण्यात येत असून याकरिता पैसे न दिल्यास सदर कंत्राटी वकिल महिलेकडून अडवणुक करण्यात येत असल्याबाबत जिल्हा शल्य चिकित्सक, जिल्हा रुग्णालय औंध पूणे अथवा राज्य समुचित प्राधिकरी यांचेकडे लेखी अथवा टोल फ्री हेल्पलाईन क्रमांक १८००२३३४४७५ वर अद्याप कोणतीही तक्रार प्राप्त नाही.

(४) माहे जून २०२१ पर्यंत कोणत्याही सोनोग्राफी केंद्राचे नोंदणी/नुतनीकरणाचे प्रस्ताव जिल्हा शल्य चिकित्सक, जिल्हा रुग्णालय औंध पूणे यांचेकडे प्रलंबित नाहीत.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

**विधान भवन :**  
**मुंबई.**

**राजेन्द्र भागवत**  
**प्रधान सचिव,**  
**महाराष्ट्र विधानसभा**

---

मुद्रणपूर्व सर्व प्रक्रिया महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालयाच्या संगणक यंत्रणेवर  
मुद्रण: शासकीय मध्यवर्ती मुद्रणालय, मुंबई.